

Αθήνα, 12 Δεκεμβρίου 2023

ΑΝΑΦΟΡΑ

Προς: τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Σκυλακάκη Θεόδωρο
την Υπουργό Τουρισμού, κυρία Κεφαλογιάννη Όλγα
την Υπουργό Πολιτισμού, κυρία Μενδώνη Λίνα
τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Αυγενάκη Λευτέρη

ΘΕΜΑ: «Απόφαση της Επιτροπής Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας Κρήτης επί της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων»

Κυρίες και κύριοι Υπουργοί,

Σας καταθέτω, ως Αναφορά την υπ' αριθμόν 59/2023 Απόφαση της Επιτροπής Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας Κρήτης η οποία δημοσιεύτηκε στις 11 Δεκεμβρίου 2023 και αφορά τη γνωμοδότηση της Επιτροπής επί της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΕΠΑΥΑΠ).

Σύμφωνα με το προς αναφορά έγγραφο η Επιτροπή Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας, χωρίς να απορρίπτει επί της αρχής τον θεσμό των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και των Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΥΑΠ), γνωμοδοτεί αρνητικά για το σύνολο των περιοχών που αναφέρονται στην ΣΜΠΕ για την εγκατάσταση και λειτουργία ΥΑΠ στο Λασίθι. Απαιτεί την ενεργή συμμετοχή της Περιφέρειας Κρήτης, των Δήμων και των τοπικών Φορέων στους χωροταξικούς σχεδιασμούς που αφορούν την Κρήτη τόσο για τη Θαλάσσια Χωροταξία όσο και το χωροταξικό των ΑΠΕ, και την εξασφάλιση ικανών αντισταθμιστικών οφελών για τις τοπικές κοινωνίες.

Το σκεπτικό της Επιτροπής στηρίζεται στους παρακάτω άξονες:

1. Η ΣΜΠΕ παραβλέπει τις ιδιαίτερες ανάγκες και χαρακτηριστικά των τοπικών κοινοτήτων, όπως πολιτιστικά και οικονομικά χαρακτηριστικά, καθώς και δημογραφικά στοιχεία. Ιδιαίτερα για τις περιοχές της Ανατολικής Κρήτης η οποία έχει τον τουρισμό ως βασικό άξονα ανάπτυξης, η

προτεινόμενη τοποθέτηση ΥΑΠ θέτει σε κίνδυνο τον τουριστικό τομέα.

2. Δε λαμβάνονται υπόψη οι αλιευτικές δραστηριότητες που έχουν αναπτυχθεί σε περιοχές της Ανατολικής Κρήτης, όπως στην περιοχή του Αφορεσμένου και τον «ρωσικό πάγκο» βόρεια του Αθερινόλακκου, και τις διαταραχές που θα προκληθούν σε πιθανή χωροθέτηση των ΥΑΠ.
3. Η ΣΜΠΕ αγνοεί τις τοπικές πολιτιστικές πρωτοβουλίες, όπως η υποβολή αιτήματος ένταξης της νήσου Σπιναλόγκας στον Κατάλογο Μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO, και η αλλοίωση του εξωτερικού περιβάλλοντος από την χωροθέτηση των ΥΑΠ θα καταστήσει απαγορευτική την επανυποβολή αιτήματος.
4. Δε λαμβάνονται υπόψη η ύπαρξη πολύπλοκων και ευαίσθητων οικοσυστημάτων στις περιοχές ως κριτήρια αποκλεισμού.
5. Η οπτική ρύπανση θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στις παράκτιες επιχειρήσεις, ιδιαίτερα για τις ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές.
6. Δεν λαμβάνονται υπόψη η απώλεια θέσεων εργασίας από τον κλάδο της αλιείας.
7. Δεν έχει εντάξει στα κριτήρια αποκλεισμού τη διέλευση του αγωγού EASTMED από το ΠΟΑΥΑΠ «Κρήτη 4».
8. Η ΣΜΠΕ παραβλέπει σημαντικές Ευρωπαϊκές Συμφωνίες για τα οικοσυστήματα και τη βιοποικιλότητα, ιδιαίτερα εφόσον το ΕΠΑΥΑΠ θα έχει σημαντικές επιπτώσεις σε 89 περιοχές NATURA.
9. Δεν υπάρχει ένα συγκεκριμένο και αναλυτικό πλάνο αντισταθμιστικών και ανταποδοτικών οφελών για τις τοπικές κοινωνίες.

Παρακαλώ για τις δίκες σας ενέργειες και για την ενημέρωσή μας.

Επισυνάπτεται το σχετικό έγγραφο.

Οι αναφέροντες Βουλευτές

Αικατερίνη Σπυριδάκη

Παναγιώτα Γρηγοράκου

Φραγκίσκος Παρασύρης

Εμμανουήλ Χνάρης

Εμμανουήλ Χριστοδουλάκης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
Αυτοτελές Τμήμα
Συλλογικών Οργάνων

Ηράκλειο, 11 Δεκεμβρίου 2023
Αρ. πρωτ.:419926

Ταχ. Δ/ση :Πλατεία Ελευθερίας
Ταχ. Κώδικας :712 01
Πληροφορίες :Γιατρομανωλάκη
Ευαγγελία
Τηλέφωνα :2813400235
e-mail :tyso@crete.gov.gr

ΠΡΟΣ: -Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας
Γενικής Δ/ση Περιβαλλοντικής Πολιτικής
Δ/σης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης
Τμήμα Β,

ΚΟΙΝ.: - Αντιπεριφερειάρχες ΠΕ & ΠΚ
- Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωρικού
Σχεδιασμού ΠΚ
- Δήμο Αγίου Νικολάου
- Δήμο Σητείας

ΘΕΜΑ: Διαβίβαση της αριθμ. **59/2023** απόφασης της Επιτροπής Περιβάλλοντος και Χωροταξίας.

Σας διαβιβάζουμε για τις δικές σας ενέργειες, αντίγραφο της υπ' αριθ. **59/2023** απόφασης της Επιτροπής Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (**πρακτικό Ν° 13/08-12-2023**) που αφορά στην Έκφραση άποψης επί της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (**ΣΜΠΕ**) του **Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΕΠΑΥΑΠ)**

Η Προϊσταμένη του Τμήματος

Βαρδιάμπαση Νίκη

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο Περιφερειάρχη
- Αντιπεριφερειάρχη Περιβάλλοντος ΠΚ
- Εκτελεστικό Γραμματέα ΠΚ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
Τμήμα Συλλογικών Οργάνων**

**ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
ΑΔΑ:**

**Απόσπασμα Πρακτικού Ν° 13/08-12-2023
Αριθμός Απόφασης 59/2023**

Στο Ηράκλειο σήμερα **Παρασκευή 08 Δεκεμβρίου 2023** και ώρα **12:00 π.μ.**, συνήλθε σε δια ζώσης συνεδρίαση η **Επιτροπή Περιβάλλοντος και Χωροταξίας, στο Ηράκλειο** (Περιφερειακό Κατάστημα, Πλατεία Ελευθερίας 01), ύστερα από τη με αριθ. πρωτ.: **409378/04-12-2023** πρόσκληση του Προέδρου της.

Στη συνεδρίαση, στην οποία κλήθηκαν νόμιμα τα τακτικά και τα αναπληρωματικά μέλη, παραβρέθηκαν:

1	Ξυλούρης Νικόλαος	Αντιπεριφερειάρχης Περιβάλλοντος	πρόεδρος της Επιτροπής
2	Παπαδεράκης Αντώνιος	Περιφερειακός σύμβουλος	τακτικό μέλος
3	Αλεξάκης Γιώργος	» »	» »
4	Κακογιαννάκης Νικόλαος	» »	» »
5	Δανδουλάκης Κωνσταντίνος	» »	» »
6	Μανούσακας Ιωάννης (Βλαντάς)	» »	» »
7	Κουκλινός Ανδρέας	» »	» »
8	Κονταξάκης Γεώργιος	» »	» »
9	Μαρινάκης Αλέξανδρος	» »	» »
10	Ματαλλιωτάκης Γεώργιος	» »	» »
11	Μηλάκη Γεωργία	» »	Ως τακτικό μέλος
12	Ανδρουλάκης Ιωάννης	Αντιπεριφερειάρχης ΠΕ Λασιθίου	» »

Από τη συνεδρίαση απουσίαζαν τα τακτικά μέλη της Επιτροπής κ.κ.: Σκουλάς Νικόλαος, Χανιωτάκη - Μυλωνάκη Μαρία, Γύπαρης Κωνσταντίνος, Δοξαστάκης Ζαχαρίας και Κουρουπάκης Αναστάσιος.

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκαν οι κ.κ.: Ζερβάκης Γιώργος Δήμαρχος Δήμου Σητείας, Μενεγάκης Εμμανουήλ νεοεκλεγείς Δήμαρχος Δήμου Αγίου Νικολάου, Καστελιανάκης Κωνσταντίνος Αντιδήμαρχος Δήμου Αγίου Νικολάου, Λεμπίδης Εμμανουήλ Αντιδήμαρχος Δήμου Αγίου Νικολάου, Φανουράκη Ευαγγελία Αντιδήμαρχος Δήμου Αγίου Νικολάου – εκπρόσωπος ομάδας Αγώνα κατά των Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων, Καρνιαδάκη Δέσποινα Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Αγίου Νικολάου, Καμινογιαννάκης Νικόλαος Αντιπρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Αγ. Νικολάου, Μαυρικάκης Ευάγγελος Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Αγ. Νικολάου, Φιλιππάκης Γεώργιος Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Αγ. Νικολάου, Παμπουχτίδης Μιχαήλ Νεοεκλεγμένο μέλος Τοπικού Συμβουλίου Κοινότητας Ελούντας Χατζηδάκης Νικόλαος Πρόεδρος Κοινότητας Παλαίκαστρου, Ταβερναράκης Γιώργος Πρόεδρος ΤΕΕ/ΤΑΚ, Μαυρικάκης Μιχαήλ Αντιπρόεδρος Νομαρχιακής Επιτροπής Λασιθίου ΤΕΕ – ΤΑΚ, Γαλανάκη Ελένη

Αναπληρώτρια Γραμματέας Επιμελητηρίου Λασιθίου, Προκοπάκης Ιωάννης εκπρόσωπος Συνδέσμου Ξενοδόχων Ν. Λασιθίου, Σπυράκης Ιωάννης Πρόεδρος Αλιέων Δήμου Αγίου Νικολάου, Αντωνιάδη Γεωργία κάτοικος Κοινότητας Λούμας, Δρετάκης Μιχαήλ Βιολόγος Μουσείου Φυσικής Ιστορίας, Δελόγκος Θοδωρής Γραμματέας Προοδευτικού Συλλόγου Ελούντας, Δολαψάκης Κωνσταντίνος Αρχιτέκτων Μηχανικός - Πολεοδόμος, Ρεμπής Νικόλαος Χωροτάκτης - Πολεοδόμος Μηχανικός, Παρασύρης Γιάννης μελετητής, Σπίνος Σπυρίδων Υπεύθυνος Περιβάλλοντος στην Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων (ΕΔΕΥΕΠ Α.Ε.), Λουκαΐδη Βασιλική Περιβαλλοντολόγος ειδικός GIS στην Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων (ΕΔΕΥΕΠ Α.Ε.), Κριτσωτάκης Μαρίνος Προϊστάμενος Γενικής Δ/σης Βιώσιμης Ανάπτυξης ΠΚ, Καργάκη Λένα Προϊσταμένη τμήματος Κλιματικής Αλλαγής και Ενεργειακού Σχεδιασμού Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ, Αποστολάκη Μαρία υπάλληλος τμήματος Κλιματικής Αλλαγής και Ενεργειακού Σχεδιασμού Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ, Βογιατζή Χρυσάνθη Ειδική Σύμβουλος Αντιπεριφερειάρχη Περιβάλλοντος ΠΚ και για την τήρηση των πρακτικών οι: Βαρδιάμπαση Νίκη, Γιατρομανωλάκη Ευαγγελία και Νικάκη Δέσποινα υπάλληλοι Αυτοτελούς Τμήματος Συλλογικών Οργάνων ΠΚ.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ύστερα από τη διαπίστωση απαρτίας, κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης με το παρακάτω θέμα ημερήσιας διάταξης:

ΘΕΜΑ 1ο: Έκφραση άποψης επί της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΕΠΑΥΑΠ)

Η Επιτροπή Περιβάλλοντος και Χωροταξίας έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

- α) Του Ν. 1650/1986: «Για την προστασία του περιβάλλοντος»,
- β) Του Ν. 2690/1999: «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις»,
- γ) Του Ν. 3852/2010: «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης»,
- δ) Του Ν. 4014/2011: «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος»,
- ε) της αριθμ. 1649/45-15-1-2014 ΚΥΑ, η οποία αφορά στην «εξειδίκευση των διαδικασιών γνωμοδοτήσεων και τρόπου ενημέρωσης του κοινού και συμμετοχής του ενδιαφερόμενου κοινού στη δημόσια διαβούλευση κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων της Κατηγορίας Α' της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής υπ' αριθμ. 1958/2012 (ΦΕΚ Α' 21),
όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν.

- 2. Το Π.Δ. 149/2010 με θέμα: «Οργανισμός της Περιφέρειας Κρήτης» (ΦΕΚ 242/27-12-2010, τεύχος Α') όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει με την αριθμ. 1218/ΦΕΚ 762 τ. Β' / 26-02-2021 Απόφαση Συντονίστριας Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης
- 3. Την αριθμ. 3/2022 απόφαση Περιφερειακού Συμβουλίου (πρακτικό Ν° 02/27-01-2022), που αφορά: α) στη Σύσταση Επιτροπής Περιβάλλοντος και Χωροταξίας Περιφέρειας Κρήτης, β) στον Καθορισμό αριθμού των μελών της και γ) στη Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων του Περιφερειακού Συμβουλίου προς την Επιτροπή, για το δεύτερο ήμισυ της θητείας των Περιφερειακών Αρχών από 27-01-2022 έως 31/12/2023

4. Το ΦΕΚ **660 τ. Β/15-02-2022** που αφορά τη δημοσίευση της αρ. **3/2022** απόφασης Περιφερειακού Συμβουλίου ΠΚ.
5. Τη με αριθμ. πρωτ. **411382/30-12-2022** απόφαση Περιφερειάρχη Κρήτης (ΑΔΑ: 63ΓΡ7ΛΚ-ΔΩΘ), που αφορά στην παράταση θητείας του κ. Ξυλούρη Νικολάου, Αντιπεριφερειάρχη στον τομέα Περιβάλλοντος ΠΚ, έως 31-12-2023 (ΦΕΚ 1231/31- 12-2022).
6. Την αριθμ. πρωτ. **5280/09-01-2023** απόφαση Περιφερειάρχη, που αφορά στον ορισμό προέδρου Επιτροπής Περιβάλλοντος & Χωροταξίας Π.Κ. έως 31.12.2023.
7. Το με αρ. πρωτ. **ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/111472/7275/01-11-2023** (369293/03-11-2023) έγγραφο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας - Γενικής Δ/νση Περιβαλλοντικής Πολιτικής - Δ/νσης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης, Τμήμα Β, με θέμα «Δημοσιοποίηση και διαβούλευση επί της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων»
8. Το αρ. πρωτ. **369875/03-11-2023** έγγραφο της **Αντιπεριφέρειας Περιβάλλοντος ΠΚ** με θέμα «Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων»
9. Το με αρ. πρωτ. **8227/27-11-2023** (401803/27-11-2023) έγγραφο του **Δήμου Σητείας** με θέμα «Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων»
10. Το με αρ. πρωτ. **17899/30-11-2023** (405998/30-11-2023) έγγραφο του **Δήμου Αγίου Νικολάου** με θέμα «Αποστολή της αριθμ. 380/2023 απόφασης Δημοτικού Συμβουλίου»
11. Το με αρ. πρωτ. εισερχομένου **405987/30-11-2023** έγγραφο των **Φορέων Ελούντας** με θέμα «Ψήφισμα των Φορέων της Ελούντας για το σχεδιαζόμενο παράκτιο αιολικό πάρκο στην περιοχή μας»
12. Το με αρ. πρωτ. εισερχομένου **405981/30-11-2023** έγγραφο του **Δρετάκη Μιχάλη** Βιολόγου Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Κρήτης, με θέμα «Για την στρατηγική μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Σχεδίου του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΕΠΑΥΑΠ) από την Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων Α.Ε.»
13. Το με αρ. πρωτ. **406010/30-11-2023** έγγραφο με το σύνολο των **σχολίων που αναρτήθηκαν** στην ιστοσελίδα διαβούλευσης της Περιφέρειας Κρήτης
14. Το με αρ. πρωτ. **406651/30-12-2023** έγγραφο της **Αντιπεριφέρειας Περιβάλλοντος ΠΚ** με θέμα «Ενημέρωση και Διαβίβαση Απόψεων επί της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων»
15. Το με ημερομηνία **30-11-2023** (408359/01-12-2023) έγγραφο του ΤΕΕ Τμήματος Ανατολικής Κρήτης με θέμα «Απόψεις επί της ΣΜΠΕ – Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων»
16. Το με αρ. πρωτ. εισερχομένου **411141/05-12-2023** έγγραφο του **Συνδέσμου Ξενοδόχων Λασιθίου**, με θέμα «Κατάθεση απόψεων, εναντίωση και ένσταση στο θέμα της ΣΜΠΕ που αφορά εγκατάσταση αιολικών υπεράκτιων πάρκων σε θαλάσσιες περιοχές του Αγίου Νικολάου και της Σητείας στην Π.Ε. Λασιθίου Κρήτης».
17. Το με αρ. πρωτ. εισερχομένου **411222/05-12-2023** έγγραφο του **Τσούτσου Θεοχάρη, καθηγητή Πολυτεχνείου Κρήτης**, με θέμα «ΣΜΠΕ Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων – Σχολιασμός μελέτης στα πλαίσια της, εν εξελίξει, διαβούλευσης».
18. Το με αρ. πρωτ. **415799/07-12-2023** έγγραφο του **Τμήματος Αλιείας της Δ/νσης Αγροτικής Ανάπτυξης & Κτηνιατρικής ΠΕ Λασιθίου ΠΚ**, με θέμα «Έκφραση άποψης επί της ΣΜΠΕ του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων».

19. Το με ημερομηνία **08-12-2023** (416842/08-12-2023) έγγραφο του **Τεχνικού Επιμελητηρίου Τμήματος Ανατολικής Κρήτης** με θέμα «Κατάθεση απόψεων ΤΕΕ/ΤΑΚ επί της ΣΜΠΕ Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων».
20. Το από **08-12-2023** (417144/08-12-2023) έγγραφο απόψεων των κατοίκων Δημοτικού Διαμερίσματος Λούμα.
21. Το από **08-12-2023** (417252/08-12-2023) έγγραφο του Αντιδημάρχου Αγίου Νικολάου **κ. Καστελιανάκη Κωνσταντίνου**, σχετικά με την αναφερομένη ΣΜΠΕ.
22. Το με αριθμ. πρωτ. **41/07-12-2023** (417749/08-12-2023) έγγραφο του **Εργατοϋπαλληλικού Κέντρου Λασιθίου** με θέμα «Άμεση ανάκληση των αδειών για την εγκατάσταση αιολικών πάρκων στο Ν. Λασιθίου»
23. Το με ημερομηνία **08-12-2023** (417761/08-12-2023) έγγραφο ηλεκτρονικού μηνύματος του νεοεκλεγέντος Δημάρχου Αγίου Νικολάου **κ. Μανώλη Μενεγάκη** που αφορά Υπόμνημα του συνδυασμού ΕΝΩΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ
24. Το με αριθμ. πρωτ. **413937/06-12-2023** έγγραφο της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ, στο οποίο αναφέρονται τα παρακάτω:

Έχοντας υπόψη:

- 1) Την υπ' αρ. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/28-08-2016 Κ.Υ.Α. (Α'1225) «Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ "σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων" του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2001», όπως τροποποιήθηκε με την υπ'αρ. ΚΥΑ οικ.40238/28-09-17 (ΦΕΚ 3759/Β).
- 2) Τον Ν. 4964/2022 (ΦΕΚ 150/Α/30.7.2022) «Διατάξεις για την απλοποίηση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, θέσπιση πλαισίου για την ανάπτυξη των Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων, την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης, την προστασία του περιβάλλοντος και λοιπές διατάξεις», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
- 3) Το υπ' αρ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/111472/7275/01-11-2023 Διαβιβαστικό της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του ΥΠΕΝ (αρ. πρωτ. 369293/03-11-2023).

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αναθέτουσα Αρχή είναι η Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων Α.Ε. (ΕΔΕΥΕΠ ΑΕ).

Αδειοδοτούσα αρχή για την έγκριση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) είναι η Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙΠΑ) του ΥΠΕΝ και **αδειοδοτούσα αρχή** για την έγκριση του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων είναι η Διεύθυνση Χωροταξικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΝ. Με **κοινή απόφαση των Υπουργών** Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Τουρισμού εγκρίνεται το ΕΠΑ-ΥΑΠ, μαζί με τη ΣΜΠΕ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 67 του ν. 4964/2022.

Α) Συνοπτική Περιγραφή του Εθνικού Προγράμματος:

Εξετάζεται η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΕΠΑ-ΥΑΠ) με Αρχή Σχεδιασμού την Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων Α.Ε. (ΕΔΕΥΕΠ ΑΕ).

Σύμφωνα με το άρθρο 67, παρ. 4 του Ν. 4964/2022, το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης ΥΑΠ υπόκειται σε διαδικασία Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ) σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Η διαδικασία της ΣΠΕ, όπως καθορίζεται στο άρθρο 7 της ΚΥΑ ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017/2006 όπως ισχύει,

περιλαμβάνει την εκπόνηση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) για την εκτίμηση των ενδεχόμενων σημαντικών επιπτώσεων του Προγράμματος στο περιβάλλον και την πρόταση κατάλληλων μέτρων/κατευθύνσεων πρόληψης και αντιμετώπισης των επιπτώσεων αυτών, τα οποία ενσωματώνονται στην περιβαλλοντική έγκριση του Προγράμματος, κατόπιν δημόσιας διαβούλευσης της ΣΜΠΕ με τους εμπλεκόμενους δημόσιους φορείς και το κοινό.

Τα στάδια που ακολουθούνται για την υλοποίηση έργων ΥΑΠ βάσει σχετικής νομοθεσίας (Ν. 4964/2022) είναι τα ακόλουθα:

Στάδιο 1: Προσδιορισμός των εν δυνάμει Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΠΟΑΥΑΠ) και ΣΜΠΕ: Το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης ΥΑΠ, το οποίο προτείνει τις εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ, υπόκειται σε διαδικασία ΣΠΕ, η οποία περιλαμβάνει την εκπόνηση ΣΜΠΕ, τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων, τη συνεκτίμηση της ΣΜΠΕ και των αποτελεσμάτων των διαβουλεύσεων κατά τη λήψη απόφασης, καθώς και την ενημέρωση σχετικά με την απόφαση αυτή. Στη ΣΜΠΕ εκτιμώνται ιδίως η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και των εν γένει οικοσυστημάτων, με έμφαση στη βιωσιμότητα της θαλάσσιας χλωρίδας, πανίδας και ορνιθοπανίδας, καθώς και του πολιτιστικού και κοινωνικοοικονομικού περιβάλλοντος, η εθνική ασφάλεια, η κατά προτεραιότητα ενεργειακή εξασφάλιση των νησιών και η ασφάλεια των θαλάσσιων μεταφορών.

Στάδιο 2: Τεχνικές μελέτες σε επιμέρους εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ για την οριοθέτηση ΠΟΑΥΑΠ και επιμέρους ΣΜΠΕ για τις ΠΟΑΥΑΠ. Οι τεχνικές μελέτες διεξάγονται για κάθε μία εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ, έτσι ώστε να οριοθετηθούν οι τελικές ΠΟΑΥΑΠ, και οι οποίες περιλαμβάνουν:

- Όρους ανάπτυξης Έργων ΥΑΠ σε κάθε ΠΟΑΥΑΠ, λαμβάνοντας υπόψη το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης ΥΑΠ και τις ειδικές συνθήκες κάθε περιοχής.
- Εκτίμηση της ελάχιστης και μέγιστης ισχύος έργων ΥΑΠ που μπορούν να εγκατασταθούν σε κάθε μία Περιοχή Εγκατάστασης ΥΑΠ εντός της τελικής ΠΟΑΥΑΠ.
- Πρόταση για τις Περιοχές Εγκατάστασης ΥΑΠ, σύμφωνα με κριτήρια που διασφαλίζουν την τεχνική και οικονομική αυτοτέλεια, καθώς και τη βιωσιμότητα των έργων ΥΑΠ που εγκαθίστανται εντός της τελικής ΠΟΑΥΑΠ.

Η τεχνική μελέτη κάθε μίας ΠΟΑΥΑΠ υποβάλλεται σε διαδικασία ΣΠΕ μέσω ΣΜΠΕ, στην οποία μεταξύ άλλων, αξιολογούνται οι επιπτώσεις της ανάπτυξης έργων ΥΑΠ εντός αυτής. Η ΣΜΠΕ για κάθε μία τελική ΠΟΑΥΑΠ υποβάλλεται στη ΔΙΠΑ του ΥΠΕΝ.

Στάδιο 3: Άδειες έρευνας σε ΠΟΑΥΑΠ μεσοπρόθεσμου χρονικού ορίζοντα, διαδικασία επιλογής επενδυτή, διαδικασία ανάπτυξης και εκμετάλλευσης έργου ΥΑΠ. Το Στάδιο 3 περιλαμβάνει όλες τις διαδικασίες που θα εφαρμοστούν από τη στιγμή που θα προταθούν οι ΠΟΑΥΑΠ στο Στάδιο 2 έως τη διαδικασία ανάπτυξης και εκμετάλλευσης έργου ΥΑΠ. Ειδικότερα, το Στάδιο 3 συμπεριλαμβάνει:

- Οριοθέτηση ΠΟΑΥΑΠ που πρόκειται να αδειοδοτηθούν. Με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Χωροταξικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕΣΥΧΩΘΑ), οριοθετείται μια ή περισσότερες ΠΟΑΥΑΠ και ορίζονται οι όροι ανάπτυξης Έργων ΥΑΠ σε αυτές που θα αναπτυχθούν Έργα ΥΑΠ μέχρι το έτος 2030. Με το Π.Δ. εγκρίνονται επίσης οι κατευθύνσεις, οι όροι και τα μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος, τα οποία πρέπει να τηρούνται κατά την ανάπτυξη των ΥΑΠ, σύμφωνα με τη σχετική ΣΜΠΕ. Με το Π.Δ. καθορίζονται επίσης η εκτιμώμενη μέγιστη ισχύς των Έργων ΥΑΠ που δύνανται να υλοποιηθούν σε καθεμία εξ αυτών.

- Χορήγηση Άδειας Έρευνας ΥΑΠ σε ενδιαφερόμενους επενδυτές προκειμένου να διενεργηθούν οι απαραίτητες τεχνικές μελέτες και μετρήσεις (π.χ. ωκεανογραφικές μετρήσεις, γεωφυσικές μελέτες, γεωτεχνικές μελέτες, περιβαλλοντικές μελέτες, μελέτες επιπτώσεων στο ανθρωπογενές περιβάλλον) στην ΠΟΑΥΑΠ, για την οποία έχει χορηγηθεί άδεια από την Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων (ΕΔΕΥΕΠ).
- Ανταγωνιστική διαδικασία επιλογής επενδυτή ΥΑΠ μέσω της Ρυθμιστική Αρχής Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (ΡΑΑΕΥ). Η ΡΑΑΕΥ προκηρύσσει ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών για τη χορήγηση λειτουργικής ενίσχυσης στα έργα ΥΑΠ που θα αναπτυχθούν εντός των Περιοχών Εγκατάστασης ΥΑΠ. Ο επενδυτής που επιλέγεται από την ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών για συγκεκριμένη Περιοχή Εγκατάστασης ΥΑΠ έχει το αποκλειστικό δικαίωμα για την αδειοδότηση, ανάπτυξη και εκμετάλλευση του Έργου ΥΑΠ εντός της Περιοχής Εγκατάστασης ΥΑΠ (Επενδυτής ΥΑΠ).
- Ο επιλεγόμενος επενδυτής διεξάγει μελέτες και συλλέγει επιπρόσθετα δεδομένα όπου κρίνει απαραίτητο για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εκμετάλλευση του έργου ΥΑΠ εντός της Περιοχής Εγκατάστασης ΥΑΠ που έχει αδειοδοτηθεί. Η ανάπτυξη έργου ΥΑΠ θα διεξαχθεί μετά από τις αδειοδοτήσεις και εγκρίσεις (π.χ. περιβαλλοντικές, τεχνοοικονομικές) από αρμόδιους φορείς.

Η διαδικασία γνωμοδότησης επί της ΣΜΠΕ του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης ΥΑΠ εντάσσεται στο Στάδιο 1.

Το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης ΥΑΠ (ΕΠΑ-ΥΑΠ) προσδιορίζει τις εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ, που είναι οι περιοχές που μπορούν δυνητικά να υποδεχτούν έργα ΥΑΠ σε μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα ανάπτυξης. Για τον εντοπισμό αυτών των θαλάσσιων περιοχών λαμβάνονται υπόψη διάφοροι κανόνες και κριτήρια, όπως είναι περιβαλλοντικά, κοινωνικά και τεχνοοικονομικά κριτήρια, απαιτήσεις φορέων, συμβατότητα και συνύπαρξη με άλλες θαλάσσιες δραστηριότητες, προσβασιμότητα σε υποδομές διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας και ικανότητα μεταφοράς της υπεράκτιας ενέργειας στην αγορά. Η οριοθέτηση των Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΠΟΑΥΑΠ) γίνεται σε απόσταση πέραν του ενός ναυτικού μιλίου (1.852 m) από τις ακτογραμμές έως τα όρια των ελληνικών χωρικών υδάτων 6 και 12 ναυτικών μιλίων για το Αιγαίο και το Ιόνιο αντίστοιχα, σε συμφωνία με την Οδηγία Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ για την διαχείριση των υδατικών πόρων.

Οι προτεινόμενες στο πλαίσιο του εξεταζόμενου Προγράμματος εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ προέκυψαν από την εφαρμογή συνολικά 56 κριτηρίων αποκλεισμού και αξιολόγησης του θαλάσσιου χώρου της Ελλάδας με τη χρήση συγκεκριμένων τεχνικών, χωροταξικών, περιβαλλοντικών και τεχνικοοικονομικών κριτηρίων και κατευθύνσεων, με βάση:

- α) τα κριτήρια και τις δεσμεύσεις του άρθρου 67, παρ. 1 του Ν. 4964/2022,
- β) το ισχύον Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ (ΕΧΠ-ΑΠΕ, ΦΕΚ 2464/Β/2008) και το σχέδιο αναθεώρησής του,
- γ) τις γνωμοδοτήσεις των εμπλεκόμενων φορέων που προέκυψαν στο πλαίσιο του διαβούλευσης του Εθνικού Προγράμματος, ώστε να αποφευχθούν συγκρούσεις με άλλες χρήσεις του ελληνικού θαλάσσιου χώρου (π.χ. απαιτήσεις εθνικής ασφάλειας, ασφαλής ναυσιπλοΐας, άλλων δραστηριοτήτων), και
- δ) τις διεθνείς πρακτικές και προσεγγίσεις.

Τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη στο εξεταζόμενο Πρόγραμμα διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες:

Κατηγορία Α: Κριτήρια αποκλεισμού περιοχών για αποφυγή οριοθέτησης εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ (37 κριτήρια).

Κατηγορία Β: Κριτήρια αξιολόγησης για προτεραιοποίηση μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων περιοχών (5 κριτήρια).

Κατηγορία Γ: Κριτήρια αξιολόγησης περιοχών σε επόμενα στάδια μελετών (15 κριτήρια).

Αναλυτικότερα, οι παραπάνω κατηγορίες κριτηρίων περιλαμβάνουν τα εξής:

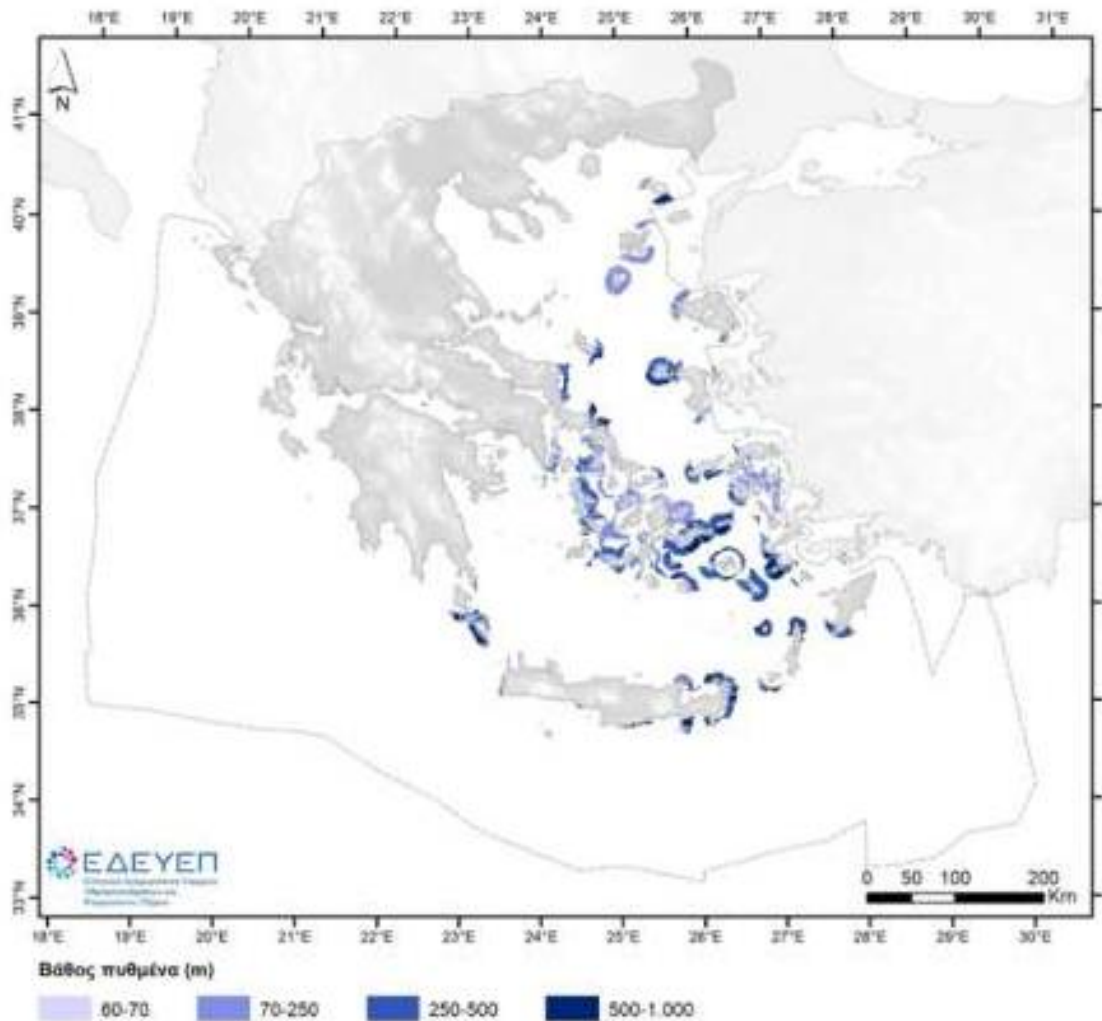
Κατηγορία Α – Κριτήρια αποκλεισμού: Είναι τα on/off κριτήρια που εφαρμόζονται αυστηρά για να εντοπιστούν οι περιοχές αποκλεισμού, λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες απαιτήσεις και προτάσεις αρμόδιων φορέων καθώς και τις βέλτιστες τεχνοοικονομικές συνθήκες. Στο παρόν Πρόγραμμα, τα κριτήρια αποκλεισμού ταξινομούνται σε δύο υποκατηγορίες:

- **Κατηγορία Α0:** Είναι μεμονωμένα κριτήρια αποκλεισμού που αντιπροσωπεύουν έναν συγκεκριμένο κανόνα του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΕΧΠ-ΑΠΕ) ή απαίτηση του αρμόδιου φορέα ή τεχνικές προδιαγραφές και περιλαμβάνουν τις περιοχές παράκτιων υδάτων, περιοχές απολύτου προστασίας της Φύσης, Πυρήνες των Εθνικών Δρυμών και κηρυγμένα μνημεία της Φύσης, Υγροτόπους RAMSAR, περιοχές του δικτύου Natura 2000 και Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους, αρχαιολογικούς χώρους και ενάλιες αρχαιότητες, Υποδομές τηλεπικοινωνιών (κεραίες) και ραντάρ, εγκαταστάσεις ή δραστηριότητες της αεροπλοΐας, Υδατοκαλλιέργειες συμπεριλαμβανομένων των ιχθυοκαλλιεργειών, Θεσμοθετημένα θαλάσσια και υποθαλάσσια πάρκα καθώς και καταδυτικά πάρκα, Πεδία βολών και στρατιωτικών ασκήσεων.

- **Κατηγορία Α1:** Είναι οι κανόνες του ΕΧΠ-ΑΠΕ που σχετίζονται με τήρηση ελάχιστης απόστασης, η οποία υπερκαλύπτεται από την απόσταση του 1 NM (1.852 m) που λαμβάνεται υπόψη στο παρόν Πρόγραμμα και περιλαμβάνουν τις ακτές κολύμβησης, Ζώνες απολύτου προστασίας (Ζώνη Α) και λοιπών αρχαιολογικών χώρων, κηρυγμένα πολιτιστικά μνημεία, αποστάσεις από αρχαιολογικούς και ιστορικούς τόπους, αποστάσεις από οικιστικές δραστηριότητες, αποστάσεις από δίκτυα υποδομής, αποστάσεις από λατομικές και μεταλλευτικές ζώνες και αποστάσεις από Βιομηχανίες SEVESO.

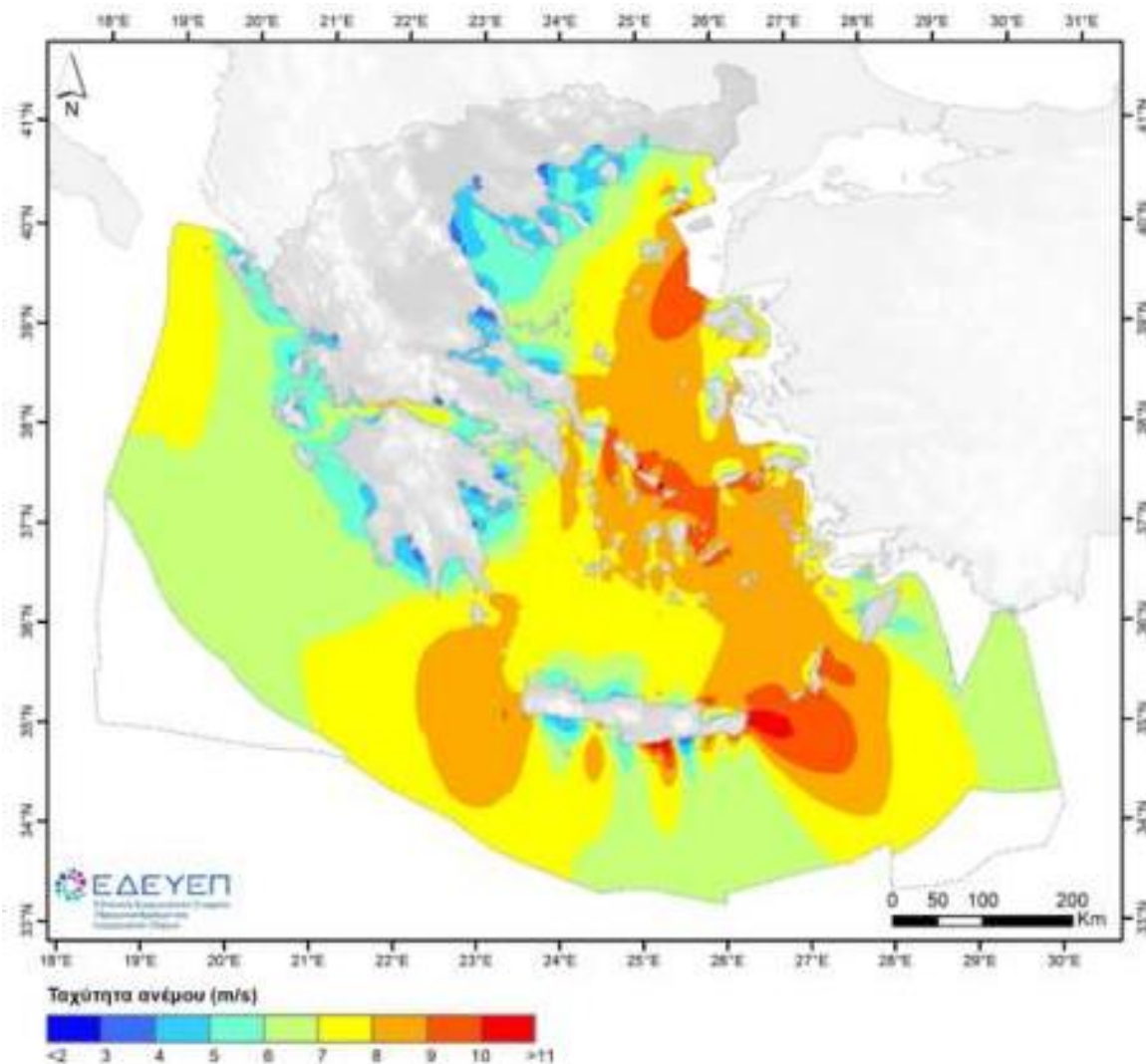
Κατηγορία Β – Κριτήρια αξιολόγησης για προτεραιοποίηση: Είναι οι κανόνες/κριτήρια που εφαρμόζονται για την προτεραιοποίηση των εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ σε μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα ανάπτυξης και περιλαμβάνουν:

Το βάθος πυθμένα: Η βαθυμετρία επηρεάζει το κόστος κατασκευής, εγκατάστασης και συντήρησης ΥΑΠ. Γενικά, τα σταθερής έδρασης ΥΑΠ, τα οποία εγκαθίστανται έως σήμερα σε βάθη πυθμένα έως 60m είναι οικονομικότερα από τα πλωτής έδρασης ΥΑΠ, λόγω της μεγάλης κλίμακας που έχουν αναπτυχθεί, της τεχνογνωσίας που έχει αποκτηθεί και του χαμηλότερου κόστους κατασκευής, εγκατάστασης και συντήρησης. Για τις περιοχές πλωτής έδρασης ΥΑΠ, τα εύρη βαθυμετρίας που εφαρμόζονται στη διεθνή πρακτική είναι: (i) για τη μεσοπρόθεσμη εγκατάσταση ΥΑΠ, προάγονται περιοχές όπου τα βάθη πυθμένα είναι από 60m έως 500m, με προτίμηση στα μικρότερα βάθη όπου είναι εφικτό, (ii) για τη μακροπρόθεσμη εγκατάσταση ΥΑΠ, τα βάθη πυθμένα είναι από 500m έως 1.000m. Στο Πρόγραμμα του θέματος, εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ κατάλληλες για τεχνολογίες πλωτής έδρασης προκρίνονται στη μεσοπρόθεσμη φάση ανάπτυξης όταν το μέσο βάθος πυθμένα (της εκάστοτε εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ) είναι μικρότερο από 350m.

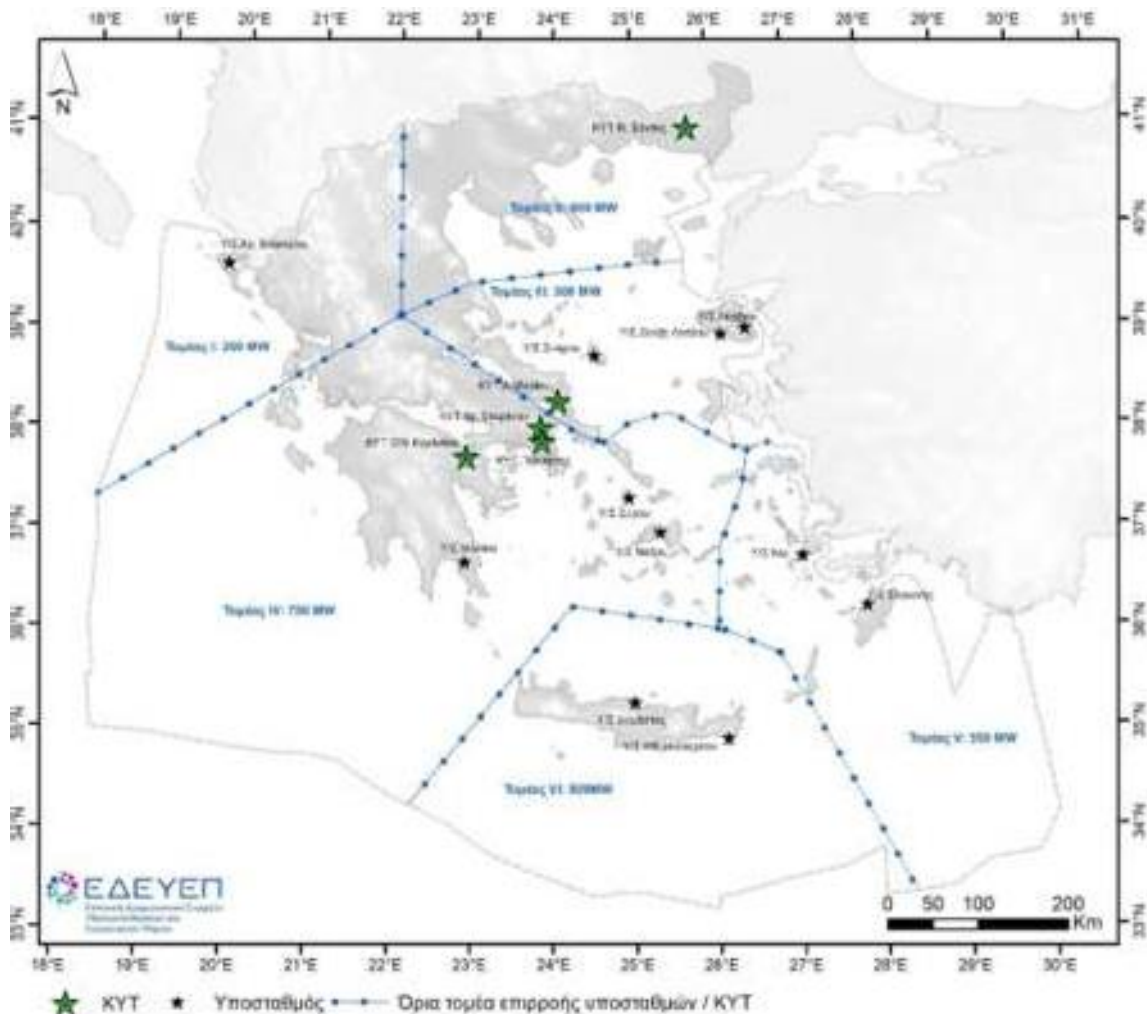
Εικόνα 1: Δυνητικά εκμεταλλεύσιμες ζώνες για πλωτής έδρασης ΥΑΠ – κατηγοριοποίηση τιμών βάθους πυθμένα

Την ταχύτητα του ανέμου: Η ταχύτητα του ανέμου επηρεάζει την ετήσια παραγωγή ενέργειας καθώς οι θαλάσσιες περιοχές επιλέγονται λόγω του υψηλότερου αιολικού δυναμικού και συγκεκριμένα, περιοχές με υψηλές ταχύτητες ανέμου και χαμηλή μεταβλητότητα κατά τη διάρκεια του έτους προτιμώνται για επίτευξη μέγιστης απόδοσης. Στόχος είναι να επιλεχθούν περιοχές όπου συναντώνται μεγάλες ταχύτητες ανέμου, δηλαδή περιοχές που χαρακτηρίζονται από αυξημένη ηλεκτρική παραγωγή και καλύτερη αποδοτικότητα. Στο παρόν Πρόγραμμα, οι εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ που προορίζονται για τεχνολογίες πλωτής έδρασης προτεραιοποιούνται με βάση την μέση ετήσια ταχύτητα ανέμου. Για το μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα, επιλέγονται περιοχές με μέση ετήσια ταχύτητα ανέμου μεγαλύτερη από 9 m/s.

Εικόνα 2: Χωρική κατανομής της ταχύτητας του ανέμου (Πηγή πρωτογενών δεδομένων: Global Wind Atlas)

Τη διαθεσιμότητα διασύνδεσης/χωρητικότητας στο ηλεκτρικό δίκτυο: Ο Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΔΜΗΕ) είναι αποκλειστικά υπεύθυνος για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη, κατασκευή και λειτουργία των έργων διασύνδεσης από το ΕΣΜΗΕ μέχρι το Σημείο Διασύνδεσης ΠΟΑΥΑΠ. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των μελετών για τον υπολογισμό περιθωρίου υποδοχής έργων ΥΑΠ σε υφιστάμενους και μελλοντικούς κόμβους του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΜΗΕ), και λαμβάνοντας υπόψη και τα έργα που προβλέπονται στο Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΕΣΜΗΕ για την περίοδο 2024-2033, δόθηκαν από τον ΑΔΜΗΕ ενδεικτικά σημεία σύνδεσης, καθώς και η μέγιστη εγκατεστημένη ισχύς που εκτιμάται ότι μπορεί να συνδεθεί σε καθένα σημείο με βάση την παρούσα κατάσταση και τον υφιστάμενο σχεδιασμό του ΕΣΜΗΕ. Ο ελληνικός χώρος χωρίζεται σε έξι (6) τομείς που αποτυπώνουν τη συνολική μέγιστη εγκατεστημένη ισχύ που μπορούν να δεχθούν τα ενδεικτικά σημεία σύνδεσης αθροιστικά (βλ. Εικόνα 3). Για την προτεραιοποίηση των εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ λαμβάνονται υπόψη οι αποστάσεις από την κοντινότερη πλευρά των εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ και των σημείων διασύνδεσης. Στο Πρόγραμμα, εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ για έργα πλωτής έδρασης που βρίσκονται εντός ακτίνας 50Km από σημεία διασύνδεσης προτεραιοποιούνται στη φάση της μεσοπρόθεσμης ανάπτυξης.

Εικόνα 3: Ενδεικτικά σημεία σύνδεσης στο ΕΣΜΗΕ και όρια τομέων με τη συνολική εγκατεστημένη ισχύ

Την εκτίμηση ισχύος σε συνάρτηση της απόστασης μεταξύ ανεμογεννητριών: Για τις ανάγκες του Προγράμματος, η εκτιμώμενη ισχύς ανά εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ υπολογίζεται από την έκταση αυτής (Km^2) και την εφαρμογή πυκνότητας ισχύος ίση με 5MW/Km^2 . Η πυκνότητα ισχύος υπολογίζεται μέσα από τις παραδοχές ότι (i) η μέση απόσταση μεταξύ δύο διαδοχικών υπεράκτιων ανεμογεννητριών είναι ίση με $10D$ (D η διάμετρος της φτερωτής) για τις δύο διευθύνσεις (οριζόντια και κάθετη), (ii) η ελάχιστη εγκατεστημένη ισχύ ίση με 200MW , όπως ορίζει ο Ν. 4964/2022 ως ελάχιστη ισχύ για τα πιλοτικά έργα, και (iii) λαμβάνοντας υπόψη συγκεκριμένες υποθέσεις για το μέγεθος της ανεμογεννήτριας (15MW , $D=236\text{m}$), το συντελεστή απόδοσης της ανεμογεννήτριας (50%), τις αποστάσεις ασφαλείας από τις ανεμογεννήτριες στα όρια του πολυγώνου (500m) και τον τρόπο διάταξης, υπολογίζεται μια έκταση περίπου 40Km^2 για την ελάχιστη εγκατεστημένη ισχύ των 200MW . Επομένως, η εκτιμώμενη πυκνότητα ισχύος υπολογίζεται να είναι ίση με 5MW/km^2 .

Κατηγορία Γ – Κριτήρια αξιολόγησης περιοχών σε επόμενα στάδια μελετών: Είναι κανόνες, κυρίως του ΕΧΠ-ΑΠΕ, που λαμβάνονται υπόψη ανά περίπτωση σε επόμενα στάδια μελετών (Στάδιο 2 ή/και Στάδιο 3).

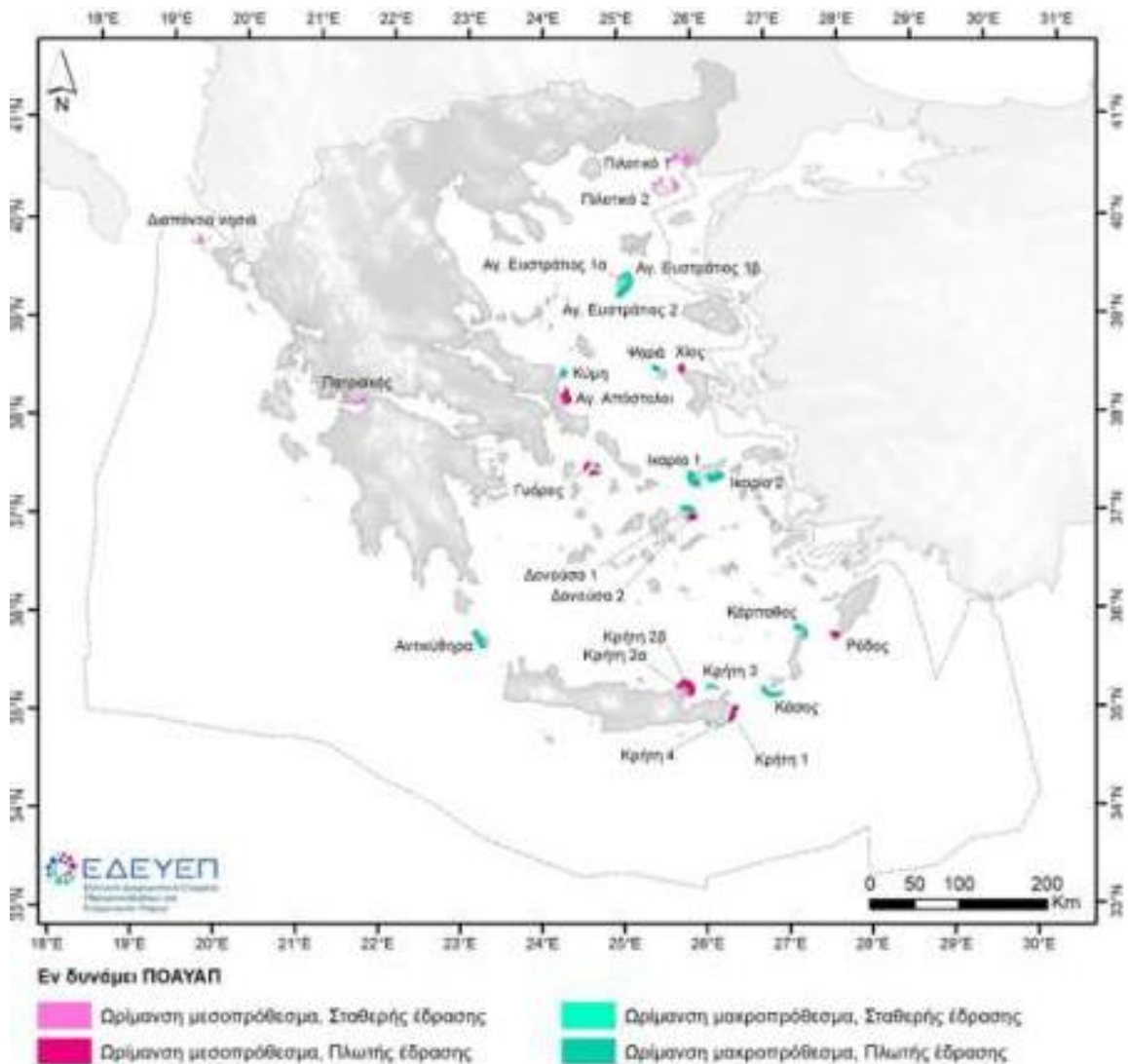
Η προτεραιοποίηση εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ κατάλληλων για πλωτής έδρασης ΥΑΠ βασίζεται στην αθροιστική συνεκτίμηση των κριτηρίων αξιολόγησης και συγκεκριμένα για τη μεσοπρόθεσμη ανάπτυξη. Οι εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ πρέπει να πληρούν τουλάχιστον τρία από τα τέσσερα κριτήρια αξιολόγησης που αφορούν τα παραπάνω χαρακτηριστικά προτίμησης περιοχών, ενώ για τη μακροπρόθεσμη

ανάπτυξη οι εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ πρέπει να πληρούν δύο ή λιγότερα κριτήρια αξιολόγησης που αφορούν τα παραπάνω χαρακτηριστικά προτίμησης περιοχών. Οι προτεινόμενες εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ που προέκυψαν από την εφαρμογή των Κριτηρίων Αποκλεισμού και Αξιολόγησης παρουσιάζονται στον Πίνακα 1 και στην Εικόνα 4. Συγκεκριμένα, προτείνονται 23 εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ (26 πολύγωνα συνολικά), οι οποίες προτεραιοποιούνται σε αυτές που πρόκειται να ωριμάσουν σε μεσοπρόθεσμο (έως το 2030) και μακροπρόθεσμο (μετά το 2030) χρονικό ορίζοντα.

Πιο συγκεκριμένα, προκύπτουν 10 εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ για ανάπτυξη σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα συνολικής έκτασης 978 km² και εκτιμώμενης ισχύος περίπου 4,9 GW και είναι τρεις (3) εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ για χωροθέτηση σταθερής έδρασης ΥΑΠ (Διαπόντια νησιά, Κρήτη 2α και Πατραϊκός, συνολικής εκτιμώμενης ισχύος 1.165 MW), εφόσον υπάρχει διαθέσιμη χωρητικότητα ηλεκτρικού δικτύου σε κοντινά σημεία διασύνδεσης, και επτά (7) εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ για χωροθέτηση πλωτής έδρασης ΥΑΠ (συνολικής εκτιμώμενης ισχύος 3.725MW). Σε μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα προκύπτουν 13 εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ συνολικής έκτασης 1.381 km² και εκτιμώμενης ισχύος περίπου 6,9 GW και είναι μία (1) εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ για χωροθέτηση σταθερής έδρασης ΥΑΠ (Αγ. Ευστράτιος 1α, συνολικής εκτιμώμενης ισχύος 250 MW) και δώδεκα (12) εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ για χωροθέτηση πλωτής έδρασης ΥΑΠ (συνολικής εκτιμώμενης ισχύος 6.655 MW).

Εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ	Προτεραιοποίηση	ΑΕ1. Βάθος πυθμένα		ΑΕ2. Ταχύτητα ανέμου	ΑΕ3. Διαθεσιμότητα διασύνδεσης/ χωρητικότητας ΕΣΜΗΕ		ΑΕ4. Εκτιμώμενη ισχύς		Απόσταση από την ακτογραμμή (m)
		Μέσος όρος (m)	Τύπος έδρασης		Ενδεικτικό σημείο σύνδεσης στο ΕΣΜΗΕ	Απόσταση από σημείο σύνδεσης (km)	Έκταση (km ²)	Ισχύς (MW)	
Αγ. Απόστολοι	Μεσοπρόθεσμη	-316,2	Πλωτής	8,4	ΚΥΤ Αλιβερίου	16	134	670	1.852,23
Αγ. Ευστράτιος 1α	Μακροπρόθεσμη	-61,4	Σταθερής	8,5	Υ/Τ Ικάρου	80	50	250	1.852,26
Αγ. Ευστράτιος 1β	Μακροπρόθεσμη	-91,0	Πλωτής	8,5	Υ/Τ Ικάρου	91	75	375	1.873,05
Αγ. Ευστράτιος 2	Μακροπρόθεσμη	-146,6	Πλωτής	8,7	Υ/Τ Ικάρου	69	161	805	2.367,67
Αντικώθηρα	Μακροπρόθεσμη	-466,9	Πλωτής	8,2	Υ/Τ Μολάου	93	165	825	2.109,48
Γυάρος	Μεσοπρόθεσμη	-214,2	Πλωτής	9,0	Υ/Τ Ιλίου	24-40	100	500	1.852,24 1.852,26 6.526,80
Διαπόντια νησιά	Μεσοπρόθεσμη	-67,3	Σταθερής	7,0	Υ/Τ Αγ. Βασίλειος	28	54	270	1.890,92
Δονούσα 1	Μακροπρόθεσμη	-216,2	Πλωτής	9,1	Υ/Τ Νάξου	36	108	540	3.050,49
Δονούσα 2	Μεσοπρόθεσμη	-195,4	Πλωτής	9,1	Υ/Τ Νάξου	45	65	325	1.853,18
Ικαρία 1	Μακροπρόθεσμη	-369,7	Πλωτής	9,1	Υ/Τ Νάξου	63	181	905	1.852,25
Ικαρία 2	Μακροπρόθεσμη	-389,7	Πλωτής	9,1	Υ/Τ Νάξου	81	171	855	1.852,12
Κάρπαθος	Μακροπρόθεσμη	-432,6	Πλωτής	8,8	Υ/Τ Σορυνής	66	124	620	1.862,57
Κάσος	Μακροπρόθεσμη	-702,8	Πλωτής	9,6	Υ/Τ Αθερνολακκού	64	141	705	4.600,60
Κρήτη 1	Μεσοπρόθεσμη	-400,7	Πλωτής	9,9	Υ/Τ Αθερνολακκού	14	116	590	4.619,98
Κρήτη 2α	Μεσοπρόθεσμη	-66,4	Σταθερής	9,0	Υ/Τ Δαμάσας	59	40	200	1.852,15
Κρήτη 2β	Μεσοπρόθεσμη	-250,3	Πλωτής	9,0	Υ/Τ Δαμάσας	60	187	935	2.289,94
Κρήτη 3	Μακροπρόθεσμη	-548,5	Πλωτής	8,6	Υ/Τ Αθερνολακκού	38	41	205	1.852,26
Κρήτη 4	Μακροπρόθεσμη	-498,2	Πλωτής	8,5	Υ/Τ Αθερνολακκού	2	41	205	1.852,07 1.853,32
Κώμη	Μακροπρόθεσμη	-240,2	Πλωτής	8,2	ΚΥΤ Αλιβερίου	23	65	325	1.852,51
Πατραϊκός	Μεσοπρόθεσμη	-69,0	Σταθερής	7,3	Νέο σημείο	-	139	695	1.852,07
Ρόδος	Μεσοπρόθεσμη	-284,1	Πλωτής	8,4	Υ/Τ Σορυνής	50	75	375	1.852,97
Χίος	Μεσοπρόθεσμη	-237,3	Πλωτής	8,4	Υ/Τ Σαϊζή Λέσβου	50	66	330	2.378,43
Ψαρά	Μακροπρόθεσμη	-269,1	Πλωτής	8,7	Υ/Τ Σαϊζή Λέσβου	70	58	290	1.852,13

Πίνακας 1: Προτεινόμενες εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης ΥΑΠ με τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους και την προτεραιοποίησή τους (Μεσοπρόθεσμη – έως το 2030, Μακροπρόθεσμη μετά το 2030)

Εικόνα 4: Εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ ανά φάση και τεχνολογία έδρασης

Διαπιστώνεται από το Πρόγραμμα ότι για τον μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα ανάπτυξης επιλέχθηκαν εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ με συνολική ισχύ 4,9 GW, που υπερβαίνει τον στόχο του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) για το 2030 (1,9GW), γεγονός που τεκμηριώνεται από το Εθνικό Πρόγραμμα με τους παρακάτω λόγους:

α) Οι εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ ενδέχεται να τροποποιηθούν στο επόμενο στάδιο μελετών (Στάδιο 2), κατά το οποίο θα προκύψει η τελική οριοθέτηση ΠΟΑΥΑΠ, δεδομένου ότι διεξάγεται ανάλυση επιπλέον δεδομένων και ειδικών συνθηκών, που ενδέχεται να μειώσει την έκταση των τελικών ΠΟΑΥΑΠ και επομένως της εκτιμώμενης ισχύος.

β) Οι τελικές ΠΟΑΥΑΠ θα αδειοδοτηθούν και θα ερευνηθούν στο Στάδιο 3 από διάφορους επενδυτές. Δεδομένου ότι οι επενδυτές λαμβάνουν υπόψη επιπλέον παραμέτρους στην απόφαση για τις περιοχές που επιθυμούν να μελετήσουν, κρίθηκε απαραίτητο να υπάρχει ευελιξία στη διαθεσιμότητα των περιοχών στον πρώτο γύρο αδειοδότησης για να επισπευσθούν οι χρόνοι ωρίμανσης ενός έργου ΥΑΠ και συνεπώς να επιτευχθούν οι στόχοι του ΕΣΕΚ για το 2030.

Β) Η ΣΜΠΕ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο της ΣΜΠΕ είναι η εκτίμηση και αξιολόγηση των ενδεχόμενων σημαντικών επιπτώσεων στο περιβάλλον από την εφαρμογή του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΕΠΑ-ΥΑΠ) και η ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής και κλιματικής διάστασης στον σχεδιασμό των

μελλοντικών Σταδίων υλοποίησης του Προγράμματος, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της διαδικασίας Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ).

Σύμφωνα με τον Ν. 4964/2022, η ΣΜΠΕ του ΕΠΑ-ΥΑΠ υποβάλλεται από την Αρχή Σχεδιασμού στην αρμόδια Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙΠΑ) του ΥΠΕΝ. Μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου και της διαδικασίας διαβούλευσης της ΣΜΠΕ, η ΔΙΠΑ/ΥΠΕΝ διαβιβάζει την εισήγησή της στη Διεύθυνση Χωροταξικού Σχεδιασμού της ΓΓ Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΝ (ΔΧΣ/ΥΠΕΝ). Το ΕΠΑ-ΥΑΠ και η ΣΜΠΕ αυτού εγκρίνονται με την έκδοση ΚΥΑ των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Τουρισμού.

Εναλλακτικά σενάρια

Στα πλαίσια κατάρτισης του Προγράμματος (ΕΠΑ-ΥΑΠ) παρουσιάζονται εναλλακτικές λύσεις, συμπεριλαμβανομένων της μηδενικής λύσης (Do nothing), καθώς και της λύσης συνήθους πρακτικής (Business as usual) με απώτερο στόχο τη σύγκριση των λύσεων αυτών και την αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων εκάστου σεναρίου για την προώθηση του τεχνικά και περιβαλλοντικά επικρατέστερου κατά το στάδιο εκπόνησης της ΣΜΠΕ.

Το **Σενάριο Α0.1** της Μηδενικής λύσης αφορά τη μη υλοποίηση του ΕΠΑ-ΥΑΠ και τη μη ανάπτυξη έργων ΥΑΠ στις ελληνικές θάλασσες.

Το **Σενάριο Α0.2** Συνήθους Πρακτικής αφορά τη μη υλοποίηση του ΕΠΑ-ΥΑΠ κατά παρέκκλιση των διατάξεων του Κεφαλαίου του Ν. 4964/2022, αλλά την εφαρμογή του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου για την ανάπτυξη ΥΑΠ στον θαλάσσιο χώρο σύμφωνα με τους στόχους του ισχύοντος ΕΣΕΚ. Δηλαδή πέραν της τήρησης των ελάχιστων περιορισμών που θέτουν τα άρθρα 6 και 10 του ισχύοντος ΕΧΠ-ΑΠΕ (ζώνες αποκλεισμού: 1.500m από ακτές κολύμβησης), δεν προβλέπονται άλλες κατευθύνσεις για τη χωροθέτηση των έργων ΥΑΠ σε επίπεδο στρατηγικού σχεδιασμού και η διαβούλευση με αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες. Συνεπώς, στο σενάριο Α0.2 το γεωγραφικό πεδίο δυνητικής ανάπτυξης έργων ΥΑΠ είναι σημαντικά μεγαλύτερο σε σχέση με το σενάριο Α1, αυξάνοντας την έκταση και τον αριθμό των περιοχών δυνητικής ανάπτυξης ΥΑΠ, τον αριθμό των έργων σταθερής έδρασης σε μικρότερα βάθη (<60m), καθώς και δυνητικά την πυκνότητα των Α/Γ στον θαλάσσιο χώρο. Στο σενάριο Α0.2 η ελάχιστη απόσταση δυνητικής εγκατάστασης ΥΑΠ, εφόσον αυτά χωροθετούνται εκτός περιοχών αποκλεισμού του άρθρου 6 και 10 του ισχύοντος ΕΧΠ-ΑΠΕ, δύναται να είναι πολύ μικρότερη των 1.500m.

Το **προτεινόμενο Σενάριο Α1** αφορά στην υλοποίηση του ΕΠΑ-ΥΑΠ, όπως αυτό περιγράφεται στην εξεταζόμενη μελέτη. Ειδικότερα, στο Σενάριο Α1 προβλέπεται η ανάπτυξη έργων ΥΑΠ εντός Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ (εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ), οι οποίες χωροθετούνται σε απόσταση μεγαλύτερη του 1NM (1.852m) από την ακτογραμμή καλύπτοντας συνολική έκταση 2.712km². Το σενάριο Α1 αφορά κατά κύριο λόγο πλωτής έδρασης ΥΑΠ σε βάθη μεγαλύτερα των 70m, ελαχιστοποιώντας τις απαιτούμενες επεμβάσεις στον θαλάσσιο πυθμένα και τις ενδεχόμενες πιέσεις στα θαλάσσια ύδατα (αιωρούμενα στερεά, υποθαλάσσιος θόρυβος, ρύποι, κλπ.) και στη διερχόμενη θαλάσσια πανίδα (κητώδη, θαλάσσιες χελώνες και μεσογειακή φώκια). Οι εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ χωροθετούνται στην πλειοψηφία τους εκτός Προστατευόμενων Περιοχών (ΠΠ) του εθνικού Δικτύου Natura 2000 ελαχιστοποιώντας το συνολικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα των έργων στη βιοποικιλότητα.

Το εναλλακτικό **σενάριο Α2** αφορά στην εφαρμογή του ΕΠΑ-ΥΑΠ, όπως αυτό περιγράφεται στο κεφάλαιο 6 της μελέτης, με τη διαφοροποίηση της συνολικής έκτασης των εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ, της αντίστοιχης εγκατεστημένης ισχύος και της τεχνολογίας έδρασης των έργων ΥΑΠ. Πιο συγκεκριμένα το εναλλακτικό σενάριο

A2 αφορά σε σημαντικά μεγαλύτερη έκταση και αριθμό οργανωμένων υποδοχέων ανάπτυξης έργων ΥΑΠ σε σχέση με το σενάριο A1, αυξάνοντας τις δυνητικές πιέσεις στα ύδατα, στη βιοποικιλότητα, στο τοπίο, στο θαλάσσιο πυθμένα, στον θόρυβο, στις θαλάσσιες χρήσεις και στο κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον. Επιπλέον, στο σενάριο A2 αυξάνεται η δυνατότητα εγκατάστασης ΥΑΠ σταθερής έδρασης με μεγαλύτερες Α/Γ, καθώς οι εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ χωροθετούνται σε μεγαλύτερες εκτάσεις που αντιστοιχούν σε βάθη 60m-70m, αυξάνοντας τις επεμβάσεις στον θαλάσσιο πυθμένα, στο τοπίο και στα ύδατα, καθώς και τις δυνητικές πιέσεις στην ορνιθοπανίδα και στη θαλάσσια πανίδα. Στο σενάριο ανάπτυξης A2 αυξάνεται ακόμα σημαντικά η κατάληψη Προστατευόμενων Περιοχών (ΠΠ) του εθνικού δικτύου Natura 2000, καθώς και ΠΠ διεθνούς ενδιαφέροντος, οδηγώντας δυνητικά σε σημαντικά μεγαλύτερης έντασης πιέσεις στη βιοποικιλότητα της περιοχής εφαρμογής του ΕΠ.

Έγινε συγκριτική αξιολόγηση με βαθμολόγηση της περιβαλλοντικής και κοινωνικής επίδοσης των εναλλακτικών σεναρίων με παραμέτρους το Κλίμα - Κλιματική Αλλαγή, Βιοποικιλότητα - Χλωρίδα - Πανίδα, Ύδατα, Έδαφος, Τοπίο, Ποιότητα του αέρα, Θόρυβος, Πληθυσμός - Κοινωνικοοικονομικό Περιβάλλον, Ανθρώπινη Υγεία - Ποιότητα ζωής, Χρήσεις γης - Θαλάσσιες δραστηριότητες - Υλικά Περιουσιακά Στοιχεία, Πολιτιστική Κληρονομιά.

Το σενάριο A2 υπερτερεί του προτεινόμενου A1 στις παραμέτρους κλίμα, ποιότητα αέρα, ανθρώπινη υγεία καθώς υλοποιούνται περισσότερα αιολικά πάρκα και μεγαλύτερη ισχύς που ενισχύουν τις ΑΠΕ άρα την κατάργηση χρήσης ορυκτών πόρων, ενώ το Σενάριο A1 υπερτερεί στις παραμέτρους Πληθυσμός - Κοινωνικοοικονομικό Περιβάλλον και Χρήσεις γης - Θαλάσσιες δραστηριότητες - Υλικά Περιουσιακά Στοιχεία, καθώς λαμβάνει περισσότερα χωροταξικά κριτήρια υπόψη για τη μη σύγκρουση χρήσεων και δραστηριοτήτων.

Επιλέγεται το Σενάριο A1 ως το βέλτιστο περιβαλλοντικά και κοινωνικά σε σχέση με τα υπόλοιπα εναλλακτικά σενάρια που εξετάστηκαν.

Διεθνείς / ενωσιακοί / εθνικοί στόχοι περιβαλλοντικής προστασίας που σχετίζονται με το Πρόγραμμα

Στη ΣΜΠΕ εξετάστηκαν οι διεθνείς, ενωσιακοί και εθνικοί στρατηγικοί στόχοι για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, το Κλίμα και την Ενέργεια, τη Βιοποικιλότητα και το Θαλάσσιο Περιβάλλον, που σχετίζονται με τις παρεμβάσεις του προτεινόμενου Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης ΥΑΠ, και η αναμενόμενη συνεισφορά του Προγράμματος στην επίτευξή τους.

Ενδεικτικά αναφέρονται η Εθνική Στρατηγική για τη Βιώσιμη και Δίκαιη Ανάπτυξη 2030, η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για το Κλίμα, η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, ο Ευρωπαϊκός Νόμος για το Κλίμα, η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τις Υπεράκτιες ΑΠΕ, το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα, ο Εθνικός Κλιματικός Νόμος - Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, η Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα, η Πρόταση Ευρωπαϊκού Νόμου για την Αποκατάσταση της Φύσης, η Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα, η Εθνική Στρατηγική για την Προστασία και Αποκατάσταση της Φύσης, Θεματολόγιο της ΕΕ για τη Διακυβέρνηση των Ωκεανών, η Θεματολόγιο της ΕΕ για τη Γαλάζια Οικονομία, η Ευρωπαϊκή Θαλάσσια Στρατηγική, η Εθνική Θαλάσσια Στρατηγική, η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Ατμοσφαιρική Ρύπανση, το Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ), ο Θαλάσσιος Χωροταξικός Σχεδιασμός, το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ (ΕΧΠ-ΑΠΕ), Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τις Υδατοκαλλιέργειες (ΕΧΠ-Υ), τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια, Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης

(ΕΣΠΑ) 2021-2027, Πρόγραμμα Αλιείας, Υδατοκαλλιέργειας και Θάλασσας (ΠΑΛΥΘ) 2021-2027, Πρόγραμμα Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή 2021-2027.

Όπως αναφέρεται στη ΣΜΠΕ, μετά την εξέταση και συσχέτιση των παραπάνω προγραμμάτων με το προτεινόμενο Πρόγραμμα προκύπτει ότι αυτό συνάδει πλήρως με τους διεθνείς, ευρωπαϊκούς και εθνικούς στρατηγικούς στόχους, ενώ αναμένεται να συμβάλει θετικά στην επίτευξη των ενεργειακών και κλιματικών στρατηγικών στόχων σε εθνικό αλλά και σε διεθνές επίπεδο.

Ειδικότερα όσον αφορά στην Εθνική Στρατηγική για τον Θαλάσσιο Χώρο και τα αντίστοιχα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια (ΘΧΠ), καθώς αυτά βρίσκονται ακόμη σε εκκρεμότητα, το υπό εξέταση Πρόγραμμα εκτός από τα ειδικά κριτήρια χωροθέτησης ΥΑΠ του ισχύοντος Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις ΑΠΕ, εφαρμόζει πρόσθετα περιβαλλοντικά κριτήρια με βάση το σχέδιο αναθεώρησής του, που εκπονείται από την αρχή σχεδιασμού του ΕΧΠ-ΑΠΕ (Δ/ση Χωροταξίας ΥΠΕΝ) για τη διασφάλιση της προστασίας των θαλάσσιων χρήσεων, της πολιτιστικής κληρονομιάς και του θαλάσσιου περιβάλλοντος στην περιοχή εφαρμογής του Προγράμματος.

Επισημαίνεται στη ΣΜΠΕ ότι τα προγράμματα εμπλεκόμενων αρχών και φορέων που άπτονται του ΘΧΣ κοινοποιούνται στην αρμόδια αρχή (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας) ΘΧΣ για να διευκολύνεται ο συντονισμός των τομεακών πολιτικών. Οι κανονιστικές διατάξεις που θα προκύψουν από την περιβαλλοντική έγκριση του Προγράμματος θα ενσωματωθούν στην Εθνική Χωρική Στρατηγική (ΕΧΣ) για τον Θαλάσσιο χώρο και στα ΘΧΠ που βρίσκονται υπό εκπόνηση.

Σε σχέση με τα Τομεακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027 που σχετίζονται με τη Γαλάζια Οικονομία (ΠΑΛΥΘ, Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή), εκτιμάται ότι η παραγωγή υπεράκτιας αιολικής ενέργειας, εκτός της υποστήριξης των στόχων/προτεραιοτήτων των επί μέρους τομεακών Προγραμμάτων που αφορούν τη χρήση πράσινης ενέργειας, μπορεί να δημιουργήσει συνέργειες για την προώθηση της πράσινης μετάβασης και της γαλάζιας οικονομίας (βιώσιμη αλιεία, υδατοκαλλιέργειες, κλπ.). Ειδικότερα, το Πρόγραμμα "ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ" (ΠΕΚΑ) 2021-2027 έχει ως βασική επιδίωξη την ανάπτυξη βιώσιμων, υψηλής ποιότητας, πολυτροπικών υποδομών και έξυπνων συστημάτων, με χαμηλές εκπομπές άνθρακα, μέσω της προώθησης της μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, στην κυκλική οικονομία και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Στον Άξονα Προτεραιότητας 1 «Ενεργειακή απόδοση – Προώθηση ΑΠΕ – Ενεργειακές Υποδομές», περιλαμβάνονται Δράσεις υπεράκτιων ΑΠΕ.

Επίσης, στο Πρόγραμμα Αλιείας, Υδατοκαλλιέργειας και Θάλασσας 2021-2027 (ΠΑΛΥΘ), εμπεριέχεται ο ειδικός στόχος 2.1 «Προώθηση βιώσιμων δραστηριοτήτων υδατοκαλλιέργειας, ...», του οποίου βασικό μέλημα είναι η προώθηση βιώσιμων πρακτικών υδατοκαλλιέργειας με χρήση τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Περιγραφή υφιστάμενης Κατάστασης

Υπάρχει μια εκτενής περιγραφή υφιστάμενης κατάστασης στη ΣΜΠΕ και ειδικά ως προς τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της χώρας, με πλούσια πληροφορία, βιβλιογραφία και παράθεση χαρτών, για θαλάσσια οικοσυστήματα και προστατευόμενους τύπους οικοτόπων, χάρτες όπου αποτυπώνεται η σημαντική παρουσία και χρήση χώρων από τα κύρια είδη θαλασσοπούλιων, διαδρομές τροφοληψίας, κύριες μετακινήσεις για είδη ορνιθοπανίδας, χάρτες τηλεμετρίας θαλασσοπούλιων και αρπακτικών.

Στρατηγικός Έλεγχος Δέουσας Εκτίμησης Επιπτώσεων του Εθνικού Προγράμματος

Καθώς οι προτεινόμενες στο πλαίσιο του ΕΠΑ-ΥΑΠ εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ καταλαμβάνουν ποσοστό 0,38% της συνολικής έκτασης των ΠΠ του εθνικού Δικτύου Natura 2000, διενεργήθηκε στο πλαίσιο της ΣΜΠΕ Στρατηγικός Έλεγχος Δέουσας Εκτίμησης Επιπτώσεων του ΕΠ σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 6(3) της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ με σκοπό α) τον προσδιορισμό της πιθανότητας πρόκλησης σημαντικών αρνητικών επιπτώσεων σε ΠΠ του Δικτύου Natura 2000 και β) την πρόταση και ενσωμάτωση στο ΕΠ κατάλληλων κατευθύνσεων και μέτρων πρόληψης και μετριασμού των επιπτώσεων σε επόμενα στάδια του Προγράμματος. Σύμφωνα με την παρ. 4 του παραπάνω κατευθυντήριου εγγράφου η από νωρίς εξέταση των περιβαλλοντικών συνεπειών νέων έργων ανάπτυξης σε επίπεδο Στρατηγικού Σχεδιασμού αποτελεί έναν αποτελεσματικό τρόπο για την αποφυγή συγκρούσεων με περιοχές Natura 2000 και προστατευόμενα είδη και οικοτόπους. Με αυτόν τον τρόπο, οι ευαισθησίες των περιοχών λαμβάνονται υπόψη σε πρώιμο στάδιο, όταν υπάρχουν περισσότερες επιλογές για την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων, ενώ ταυτόχρονα μειώνονται οι πιθανές περιβαλλοντικές επιπτώσεις τους. Αυτό θα βοηθήσει στην ελαχιστοποίηση του κινδύνου πιθανών συγκρούσεων με περιοχές Natura 2000 σε επίπεδο μεμονωμένων έργων. Με βάση τα παραπάνω στη ΣΜΠΕ γίνεται α) Προσδιορισμός των Πιθανών Επιπτώσεων στα Είδη Οрниθοπανίδας (Κίνδυνος πρόσκρουσης, Εκτόπιση και απώλεια ενδιαιτήματος, εκτροπή των διαδρομών πτήσης), β) Προσδιορισμός των Πιθανών Επιπτώσεων στα Θαλάσσια Θηλαστικά και Θαλάσσιες Χελώνες (Θόρυβος: Ακουστικές Βλάβες, Εκτοπισμός - Απώλεια Ενδιαιτήματος και Μεταβολές Συμπεριφοράς, Πρόσκρουση, Φραγμός, ρύπανση), γ) Αξιολόγηση της Πιθανότητας Πρόκλησης Σημαντικών Επιπτώσεων στους Τύπους Οικοτόπων του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης της πιθανότητας πρόκλησης σημαντικών επιπτώσεων σε Προστατευόμενες Περιοχές του εθνικού Δικτύου Natura 2000 από την υλοποίηση του ΕΠΑ-ΥΑΠ, καταλήγει η ΣΜΠΕ στο συμπέρασμα ότι ενδέχεται να προκύψουν σημαντικές επιπτώσεις στις 89 Προστατευόμενες Περιοχές (ΠΠ) του Δικτύου Natura 2000, που βρίσκονται εντός ζώνης 25km από εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ.

Τεκμαίρεται από τη ΣΜΠΕ ότι θα απαιτηθεί η διενέργεια Μελετών Ειδικών Οικολογικών Αξιολογήσεων (ΜΕΟΑ) για τις επιμέρους Προστατευόμενες Περιοχές για έργα κατηγορίας Α', οι οποίες θα εκπονηθούν σε δύο στάδια ως ακολούθως: Στάδιο Α: Προκαταρκτικές ΜΕΟΑ στο στάδιο ΣΠΕ (ΣΜΠΕ) των επί μέρους εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ.

Στάδιο Β: Οριστικές ΜΕΟΑ στο στάδιο περιβαλλοντικής αδειοδότησης (ΜΠΕ) των έργων ΥΑΠ εντός των εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ.

Στο στάδιο Α' η εκπόνηση των Προκαταρκτικών ΜΕΟΑ προτείνεται να βασίζεται σε βιβλιογραφικά δεδομένα και σε όσα στοιχεία βάσης (baseline) έχουν συλλεχθεί από τις έρευνες πεδίου, εφόσον αυτές έχουν ξεκινήσει, ενώ στο δεύτερο στάδιο Β', οι μελέτες προτείνεται να επικαιροποιούνται με βάση τα δεδομένα που θα συλλεχθούν από τις έρευνες πεδίου, καθώς και την τεχνική/μελετητική ωρίμανση των έργων ΥΑΠ.

Οι μελέτες προτείνεται να υποβάλλονται προς έγκριση στον φορέα υλοποίησης του ΕΠ (ΕΔΕΥΕΠ ΑΕ) και στην αρμόδια Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του ΥΠΕΝ (ΔΙΠΑ/ΥΠΕΝ).

Εκτίμηση και αξιολόγηση των ενδεχόμενων σημαντικών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Προγράμματος και προτάσεις για πρόληψη, μετριασμό και αντιμετώπιση

Στο πλαίσιο της ΣΜΠΕ πραγματοποιείται α) ο προσδιορισμός των εξεταζόμενων περιβαλλοντικών παραμέτρων με βάση την Οδηγία 2001/42/ΕΚ, των Περιβαλλοντικών Στόχων (ΠΣ), που εκτιμώνται ως σημαντικοί για τη διασφάλιση

της ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής και κλιματικής διάστασης στα στάδια υλοποίησης του Προγράμματος, β) η εκτίμηση και αξιολόγηση των ενδεχόμενων σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε επίπεδο παρεμβάσεων του Προγράμματος σε σχέση με τους Περιβαλλοντικούς Στόχους που έχουν τεθεί, λαμβάνοντας υπόψη τη χρονική προτεραιοποίησή τους (μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες), τη χωροθέτηση και τα διαθέσιμα τεχνικά χαρακτηριστικά των έργων ΥΑΠ (τεχνολογία έδρασης, βάθη εγκατάστασης, εγκατεστημένη ισχύς) και γ) οι προτάσεις / κατευθύνσεις για την πρόληψη, τον μετριασμό και την αντιμετώπιση των ενδεχομένων σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, με ένα προτεινόμενο Σύστημα Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης του Προγράμματος.

Γ) ΣΧΟΛΙΑ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Με βάση τα παραπάνω, συμπερασματικά αναφέρουμε ότι:

Το Πρόγραμμα προχωρά σε διερεύνηση κατάλληλων περιοχών χωροθέτησης με τη μέθοδο του εντοπισμού, μετά από αποκλεισμό περιοχών που δεν πληρούν υφιστάμενα θεσμοθετημένα κριτήρια για τις ΑΠΕ ή γνωμοδοτήσεις επιτελικών φορέων που εστιάζουν σε βασικά θέματα, κυρίως συγκρούσεων δραστηριοτήτων ή χρήσεων γης και επιπλέον στηρίζεται στα προβλήματα, τεχνολογίες και πρακτικές που υφίστανται σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η Ελλάδα ασφαλώς έχει να προσφέρει αιολικό δυναμικό, ωστόσο προτεραιότητα σίγουρα έχουν πολλές άλλες αναπτυξιακές ανάγκες, οι οποίες θα έπρεπε να λαμβάνονται υπόψη εξ αρχής και όχι σε επόμενο στάδιο, όταν θα έχει καθοριστεί η οριοθέτηση, οπότε απλώς θα εξετάζονται μέτρα και πρακτικές για τον μετριασμό των επιπτώσεων στους υπόλοιπους τομείς ανάπτυξης.

Σε αυτό το στάδιο μελέτης, οι παρατηρήσεις μας είναι οι εξής:

1) Δεν λαμβάνονται υπόψη οι τοπικές ανάγκες κάθε περιοχής, όπως τα ιδιαίτερα πολιτιστικά και οικονομικά χαρακτηριστικά και τα δημογραφικά στοιχεία. Οι τοπικές κοινωνίες εμφανίζουν πληθώρα ποικιλομορφίας εντός των ορίων ενός κράτους, επομένως αυτό που φαίνεται δυνητικά λειτουργικό σε εθνικό επίπεδο ενδέχεται να μην είναι εφαρμόσιμο ή αποτελεσματικό σε συγκεκριμένες περιοχές. Η Περιφέρεια Κρήτης, για παράδειγμα, έχει ως μεγαλύτερο άξονα ανάπτυξης τον τουρισμό. Ειδικά η ανατολική Κρήτη, στην οποία χωροθετούνται όλες οι περιοχές ανάπτυξης ΥΑΠ, αποτελεί ναυαρχίδα του τουρισμού, που διαχρονικά έχει εξελιχθεί σε διεθνές επίπεδο ως περιοχή που περιλαμβάνει προορισμούς πολυτελών διακοπών, διακοπών απομόνωσης, διακοπές οικογενειακού χαρακτήρα. Όλες οι παράκτιες επιχειρήσεις θα πρέπει να δώσουν έναν ασύμμετρο αγώνα στην προσαρμογή τους στο νέο τοπίο, χωρίς να έχουν διαβουλευτεί εξ αρχής για την εξέλιξη της περιοχής, που μετατρέπεται σε θαλάσσιο πάρκο ανεμογεννητριών, αφού η όλη χωροθέτηση του μεγαλύτερου δυναμικού υπεράκτιων ανεμογεννητριών στην Ελλάδα γίνεται στην ανατολική Κρήτη. Επιπλέον το μεγαλύτερο σε ισχύ και μέγεθος ΥΑΠ γίνεται στην περιοχή της Ελούντας, που αποτελεί «θερμό σημείο» (hotspot) του υπερπολυτελούς τουρισμού.

2) Δεν λαμβάνονται υπόψη συγκεκριμένες δραστηριότητες που υπάρχουν ανεπτυγμένες στην Ανατολική Κρήτη, όπως η αλιεία, οι οποίες θα βρεθούν αντιμέτωπες με την επικάλυψη των ορίων των περιοχών δραστηριότητάς τους. Συγκεκριμένα, ενώ το Πρόγραμμα αναγνωρίζει τη σημασία της αλιείας, κάνει αναφορές στις πιθανές επιπτώσεις από την εγκατάσταση των ΥΑΠ και αναγνωρίζει την ανάγκη διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη, εντούτοις παραθέτει την εξέταση των συγκρούσεων χρήσεων σε επόμενο στάδιο σχεδιασμού (2ο και 3ο Στάδιο). Σε συγκεκριμένες περιοχές του Νομού Λασιθίου, ιδιαίτερα όσον αφορά στην περιοχή του Αφορεσμένου Δήμου Αγίου Νικολάου (ΠΟΑΥΑΠ Κρήτη 2α & 2β), σύμφωνα με τους ντόπιους αλιείς, το αλιευτικό πεδίο εκτείνεται σε όλη την περιοχή από την ακτή μέχρι τα 4 ΝΜ. Όσον αφορά την περιοχή βόρεια του Αθρινόλακκου (ΠΟΑΥΑΠ Κρήτη 1), βρίσκεται ο λεγόμενος «ρωσικός πάγκος», μια σχετική

επίπεδη περιοχή, όπου ασκείται έντονη αλιευτική δραστηριότητα. Συνεπώς, θα ήταν ορθό στα κριτήρια αποκλεισμού θαλάσσιων δραστηριοτήτων να είχαν προστεθεί και τα αλιευτικά πεδία, τα οποία μπορούν εύκολα να εντοπιστούν από τις κατά τόπους Διευθύνσεις Αλιείας των Περιφερειακών Ενοτήτων και τα Λιμεναρχεία.

3) Η ΣΜΠΕ αγνοεί πλήρως τις πρωτοβουλίες που έχουν ληφθεί σε επίπεδο φορέων και τοπικής αυτοδιοίκησης, όπως η ένταξη της νήσου Σπιναλόγκας στον Κατάλογο Μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, οι οποίες θα κληθούν να αντιμετωπίσουν νέες προκλήσεις και πιθανά εμπόδια με την ανάπτυξη των ΥΑΠ. Κρίσιμο σημείο για την ένταξη μνημείων στον Κατάλογο Πολιτιστικής Κληρονομιάς αποτελεί και το εξωτερικό περιβάλλον και κατά πόσον αυτό παραμένει ανέπαφο. Η αλλοίωση του τοπίου και η οπτική όχληση που θα προκληθούν από την εγκατάσταση των ΥΑΠ ίσως είναι αποτρεπτική εξέλιξη για τη συγκεκριμένη προσπάθεια.

4) Σύμφωνα με τον Ν. 4694/2022 (παρ. 4 του άρθρου 67) στη ΣΜΠΕ εκτιμώνται ιδίως η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και των εν γένει οικοσυστημάτων, με έμφαση στη βιωσιμότητα της θαλάσσιας χλωρίδας, πανίδας και ορνιθοπανίδας, καθώς και του πολιτιστικού και κοινωνικοοικονομικού περιβάλλοντος.

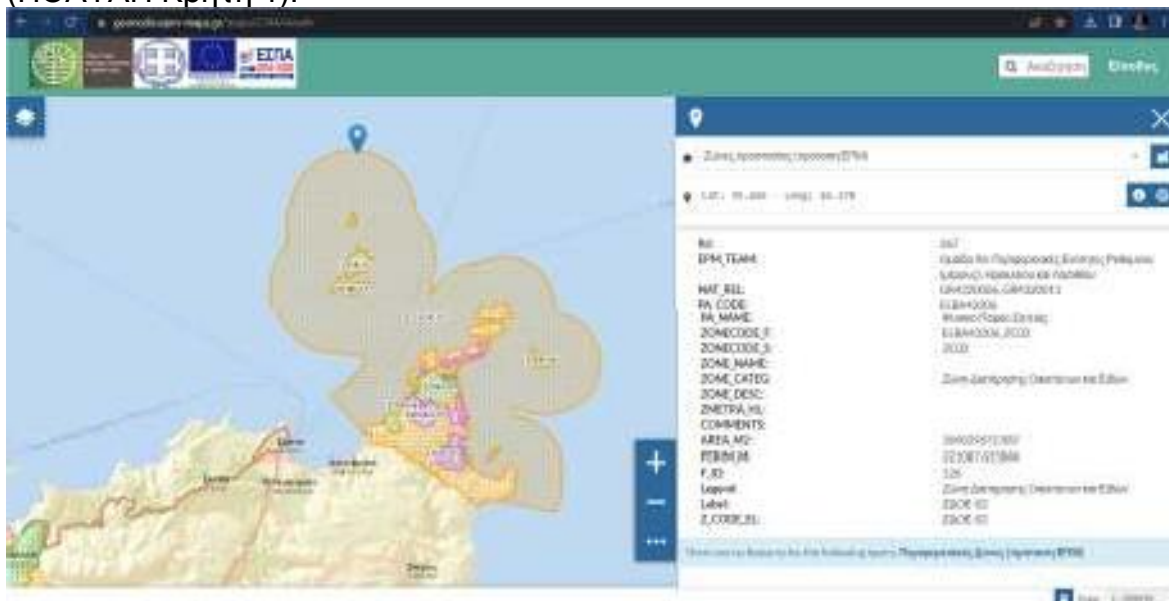
Η συγκεκριμένη ΣΜΠΕ παραθέτει σημαντική πρωτογενή πληροφορία με αρκετά στοιχεία και χάρτες, όπως με θαλάσσια οικοσυστήματα και προστατευόμενους τύπους οικοτόπων, χάρτες με περιοχές σημαντικής παρουσίας και χρήσης χώρων για τα κύρια είδη θαλασσοπουλίων, διαδρομές τροφοληψίας, κύριες μετακινήσεις για είδη ορνιθοπανίδας, χάρτες τηλεμετρίας θαλασσοπουλίων και αρπακτικών. Εντούτοις δεν ενσωματώνει αυτή την περιβαλλοντική πληροφορία στη διαδικασία χωροθέτησης των ΥΑΠ, και ως εκ τούτου δεν ελήφθησαν υπόψη ως κύρια κριτήρια αξιολόγησης βασικά στοιχεία του περιβάλλοντος για τα οποία έχουμε σαφή χαρτογράφηση και βιβλιογραφικές αναφορές και μάλιστα για τις περιοχές χωροθέτησης. Αυτά τα στοιχεία του περιβάλλοντος θα έπρεπε να αποτελούν κριτήρια αποκλεισμού και όχι να παραπέμπονται για εξέταση σε επόμενο στάδιο, για τον μετριασμό των επιπτώσεων (διάδρομος μεταναστευτικών πουλιών, προστατευόμενες περιοχές κυρίως λιβαδιών Ποσειδωνίας). Στην πράξη έχει αποδειχθεί ότι η λανθασμένη χωροθέτηση έργων ΑΠΕ (και άλλων δραστηριοτήτων) οδηγεί σε μη αντιστρέψιμες περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

5) Η ΠΟΑΥΑΠ «Κρήτη 3» αλληλεπικαλύπτεται μερικώς με τη Ζώνη Διαχείρισης Οικοτόπων και Ειδών ΖΔΟΕ-02 της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης της Κεντρικής και Ανατολικής Κρήτης, όπως αυτή είχε τεθεί σε διαβούλευση (Εικόνα 5). Στη ΖΔΟΕ-02 για τη χρήση γης «(33) ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ» προβλέπεται να επιτρέπονται *«Μόνον όσα έχουν ΑΕΠΟ και με υποχρέωση υλοποίησης διευρυμένου προγράμματος παρακολούθησης. Σύνταξη Σχεδίου Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και ετήσιας επικαιροποίησης Σχεδίου Περιβαλλοντικής Διαχείρισης. Ειδικότεροι όροι περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Διαχείρισης. Επιτρέπεται η ιδιοπαραγωγή»*. Επίσης, στις ΖΔΟΕ από τον Νόμο 4685/2020, όπως ισχύει, δεν επιτρέπεται η χρήση «(33) ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΥΔΡΕΥΣΗΣ, ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ».

6) Στα κριτήρια αποκλεισμού περιβαλλοντικών συνθηκών περιλαμβάνονται τα κριτήρια από το Ειδικό Χωροταξικό των ΑΠΕ (ΕΧΠ-ΑΠΕ), που όμως δεν έχουν επί της ουσίας νόημα, εφόσον αναφερόμαστε σε Α/Γ στον θαλάσσιο χώρο. Γενικότερα τα κριτήρια αποκλεισμού του ΕΧΠ-ΑΠΕ αφορούν στην ανάπτυξη χερσαίων αιολικών πάρκων και σαφώς αυτά υπερκαλύπτονται, λόγω της απόστασης των ΥΑΠ από την ακτή. Επιπλέον η τυπική ανεμογεννήτρια του ΕΧΠ-ΑΠΕ είναι 2MW,

Ειδικότερα το κριτήριο της οπτικής όχλησης αποτελεί ένα μεγάλο κεφάλαιο για τις παράκτιες επιχειρήσεις. Η οπτική όχληση από τέτοιου μεγέθους ανεμογεννήτριες θα έπρεπε να αποτελεί σημαντικότερο κριτήριο αξιολόγησης και σε ορισμένες περιπτώσεις, για τις ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές, εξ αρχής πιθανό κριτήριο αποκλεισμού.

7) Η ΣΜΠΕ έχει παραλείψει να συμπεριλάβει στα κριτήρια αποκλεισμού τον αγωγό φυσικού αερίου EASTMED – ΠΟΣΕΙΔΩΝ, ο οποίος είχε τεθεί προς διαβούλευση σύμφωνα με το υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/93708/6413/16-09-2022 (ΠΕΤ: 2107589513) έγγραφο. Σύμφωνα με την ΜΠΕ του έργου, όπως είχε τεθεί στη διαβούλευση, η όδευση του αγωγού από και προς την Κρήτη διέρχεται εντός του δυτικού τμήματος (ΠΟΑΥΑΠ Κρήτη 4) και πιθανώς και εντός της περιοχής (ΠΟΑΥΑΠ Κρήτη 1).

Εικόνα 5: Η ΖΔΟΕ-2 της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης Κεντρικής και Ανατολικής Κρήτης, όπως αυτή είχε τεθεί σε διαβούλευση, που αλληλεπικαλύπτεται μερικώς με την ΠΟΑΥΑΠ Κρήτη 3.

8) Η ΣΜΠΕ συμπεραίνει ότι η υλοποίηση του Προγράμματος θα έχει σημαντικές επιπτώσεις 89 Περιοχές του Δικτύου Natura 2000 που βρίσκονται σε απόσταση 25km από εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ (ΣΜΠΕ, παρ. 9.6), παρ' όλ' αυτά θεωρεί ότι το Πρόγραμμα συμβαδίζει με την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα (ΣΜΠΕ, παρ. 4.2.3.1). Όμως, σύμφωνα με τη «Στρατηγική της ΕΕ για τη Βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030 – Επαναφορά της φύσης στη ζωή μας» [Βρυξέλλες, 20.05.2020, COM(2020) 380final) απαιτείται μείωση των πιέσεων που ασκούνται στους οικοτόπους και στα είδη και διασφάλιση ότι όλες οι χρήσεις των οικοσυστημάτων είναι βιώσιμες. Επίσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα ζητήσει από τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν τη μη επιδείνωση των τάσεων διατήρησης και της κατάστασης όλων των προστατευόμενων οικοτόπων και ειδών έως το 2030.Ακόμη, η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (European Green Deal) συγκαταλέγει τηναλλαγή των χρήσεων στη γη και στη θάλασσα ως μια από τις βασικές αιτίες απώλειας της βιοποικιλότητας.

9) Αναφορικά με τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την εξειδίκευση εργατικού δυναμικού, για την καταπολέμηση της ανεργίας, η ΣΜΠΕ δεν λαμβάνει υπόψη ότι από τη λειτουργία των ΥΑΠ ενδέχεται να χαθούν θέσεις εργασίας από απαγόρευση ή μείωση της αλιευτικής δραστηριότητας ή δραστηριοτήτων αλιευτικού τουρισμού,

καθώς έρχονται σε αντίθεση με τα Υπεράκτια Αιολικά Πάρκα. Για τον λόγο αυτό θεωρούμε ότι θα έπρεπε να εξεταστούν όλες οι πιθανές συγκρούσεις με τις υφιστάμενες χρήσεις, ούτως ώστε να εξεταστεί το ισοζύγιο θέσεων εργασίας, ειδικότερα στις απομακρυσμένες περιοχές και στα μικρά νησιά αλλά ακόμα και στις άκρα ανατολικά περιοχές του Νομού Λασιθίου.

10) Γίνεται απλή αναφορά σε ανταποδοτικά οφέλη σε τοπικό επίπεδο, χωρίς ωστόσο να προσδιορίζονται επαρκώς. Κρίνεται λοιπόν αναγκαίο να υπάρξει πιο συγκεκριμένο και αναλυτικό πλάνο πρότασης και εφαρμογής τόσο των αντισταθμιστικών, όσο και των ανταποδοτικών οφελών για τις τοπικές κοινωνίες που θα επιβαρυνθούν από την ανάπτυξη των ΥΑΠ.

Γενικότερα στη χωροθέτηση θα έπρεπε να ληφθούν υπόψη οι απόψεις και γνωμοδοτήσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης, που σίγουρα θα λειτουργούσαν ως κρίσιμες παράμετροι για τον καθορισμό επιπλέον κριτηρίων αποκλεισμού, που θα στοιχειοθετούσαν μια πιο ολοκληρωμένη διερεύνηση χωρίς συγκρούσεις στα επόμενα στάδια. Η εξ αρχής διαβούλευση με τους τοπικούς φορείς αποδεικνύεται κρίσιμη για τη διαμόρφωση των ΠΟΑΥΑΠ στην ευρύτερη περιοχή της Κρήτης και απαραίτητη ώστε να δημιουργηθεί ένα περιβαλλοντικά βιώσιμο και αξιόπιστο πλαίσιο για τη χωροθέτηση των Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΥΑΠ) με όρους προστασίας περιβάλλοντος και αναπτυξιακής πολιτικής.

Ενημερωτικά αναφέρουμε ότι η Περιφέρεια Κρήτης σε συνεργασία με το Πολυτεχνείο Κρήτης εκπονεί το ερευνητικό έργο “Step-Ap- Βιώσιμη χωροθέτηση υπεράκτιων αιολικών πάρκων- εφαρμογή στην Κρήτη” με χρηματοδότηση του Πράσινου Ταμείου, το οποίο αναμένεται να συμβάλει σημαντικά στη διερεύνηση περιβαλλοντικών και κοινωνικών πτυχών που θα πρέπει να εξεταστούν μέχρι την εκπόνηση των ΣΜΠΕ των ΥΑΠ στην ευρύτερη περιοχή της Κρήτης.

25. Την παρουσίαση του **κ. Σπίνου Σπύρου**, εκπροσώπου της Ελληνικής Διαχειριστικής Εταιρείας Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων (ΕΔΕΥΕΠ)
26. Την εισήγηση της **κ. Καργάκη Ελένης**, προϊσταμένης τμήματος κλιματικής αλλαγής & ενεργειακού σχεδιασμού της Δ/σης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ
27. Τις απόψεις του **κ. Ταβερναράκη Γεωργίου** Πρόεδρου ΤΕΕ/ΤΑΚ
28. Τις απόψεις του **κ. Ρεμπή Νικόλαου** Χωροτάκτη - Πολεοδόμου Μηχανικού
29. Τις απόψεις του **κ. Ζερβάκη Γεωργίου**, Δημάρχου Σητείας
30. Τις απόψεις των **κ.κ. Καστελιανάκη Κωνσταντίνου** και **Λεμπίδη Εμμανουήλ**, Αντιδημάρχων Αγίου Νικολάου
31. Τις απόψεις του **κ. Μενεγάκη Εμμανουήλ**, νεοεκλεγέντος Δημάρχου Αγίου Νικολάου
32. Τις απόψεις του **κ. Μαυρικάκη Ευάγγελου**, Δημοτικού Συμβούλου Αγίου Νικολάου.
33. Τις απόψεις του **κ. Χατζηδάκη Νικόλαου**, Πρόεδρου Κοινότητας Παλαιόκαστρου
34. Τις απόψεις του **κ. Σπυράκη Ιωάννη**, Προέδρου Αλιέων Δήμου Αγίου Νικολάου.
35. Τις απόψεις της **κ. Γαλανάκη Ελένης**, εκπροσώπου του Εργατοϋπαλληλικού Κέντρου Λασιθίου
36. Τις απόψεις του **κ. Παμπουχτίδη Μιχαήλ**, νεοεκλεγμένου μέλους Τοπικού Συμβουλίου Κοινότητας Ελούντας
37. Τις απόψεις της **κ. Φανουράκη Ευαγγελίας**, Αντιδημάρχου Αγίου Νικολάου – εκπρόσωπου ομάδας Αγώνα κατά των Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων
38. Τις απόψεις του **κ. Προκοπάκη Ιωάννη**, εκπροσώπου Συνδέσμου Ξενοδόχων Νομού Λασιθίου
39. Τις απόψεις του **κ. Δελόγκου Θεόδωρου**, Γραμματέα Προοδευτικού Συλλόγου Ελούντας
40. Τις απόψεις του **κ. Δολαψάκη Κρασσανάκη Κωνσταντίνου**, Αρχιτέκτονα Μηχανικού Πολεοδόμου
41. Τις απόψεις του **κ. Δρετάκη Μιχαήλ**, εκπροσώπου του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Κρήτης (ΜΦΙΚ).

42. Την τοποθέτηση του **κ. Παπαδεράκη Αντώνιου**, Αντιπεριφερειάρχη Επιχειρηματικότητας, Εμπορίου, Καινοτομίας και Κοινωνικής Οικονομίας και Τακτικού Μέλους της Επιτροπής.
43. Τις τοποθετήσεις των **κ.κ. Αλεξάκη Γεώργιου, Μαρινάκη Αλέξανδρου, Κακογιαννάκη Νικόλαου και Δανδουλάκη Κωνσταντίνου**, Τακτικών Μελών της Επιτροπής.
44. Την τοποθέτηση του **κ. Ανδρουλάκη Ιωάννη**, Αντιπεριφερειάρχη ΠΕ Λασιθίου και Αναπληρωματικού Μέλους της Επιτροπής.
45. Την εισήγηση του Προέδρου της Επιτροπής Περιβάλλοντος & Χωροταξίας **κ. Ξυλούρη Νικολάου**, με την οποία μεταξύ άλλων ανέφερε: «Λαμβάνοντας υπόψη την εισήγηση της Υπηρεσίας, τις απόψεις της τοπικής κοινωνίας και των φορέων, **εισηγούμαι στην επιτροπή να γνωμοδοτήσει αρνητικά επί της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΕΠΑΥΑΠ)**, εκφράζοντας την απόρριψη του προτεινόμενου από τη μελέτη, σχεδιασμού χωροθέτησης υπεράκτιων αιολικών πάρκων στην περιοχή του Λασιθίου. Δεν είμαστε αντίθετοι με τον θεσμό των υπεράκτιων αιολικών πάρκων, αλλά πρέπει να συμμετέχουμε στον σχεδιασμό για να ορίσουμε το πλήθος και τις θέσεις που δεν έρχονται σε αντίθεση με τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας, εξασφαλίζοντας επίσης ικανά αντισταθμιστικά οφέλη. Ταυτόχρονα, πρέπει να απαιτήσουμε από τους αρμόδιους φορείς της πολιτείας, την ενεργή συμμετοχή της Περιφέρειας Κρήτης, των Δήμων και των τοπικών φορέων στους χωροταξικούς σχεδιασμούς που αφορούν την Κρήτη, δηλαδή (α) αφενός στον σχεδιασμό της θαλάσσιας χωροταξίας, κάτι το οποίο σήμερα δεν υπάρχει αλλά είναι αναγκαίο όταν συζητάμε τέτοια έργα, και (β) αφετέρου στον σχεδιασμό του χωροταξικού των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ), το οποίο σήμερα βρίσκεται υπό αναθεώρηση. Η Επιτροπή Περιβάλλοντος και Χωροταξίας όλα αυτά τα χρόνια έχει εξετάσει πολύ σημαντικά θέματα που αφορούν στα μεγάλα αναπτυξιακά έργα της Κρήτης, τα οποία καθορίζουν το μέλλον του νησιού. Δουλεύουμε σκληρά, μελετάμε σε βάθος και συζητάμε, έχουμε καταθέσει την ψυχή μας, για το καλό της Κρήτης και αγωνιούμε.

Ως εκ τούτου, η πρότασή μου **διαμορφώνεται ως εξής:**

- (1) **Αρνητική γνωμοδότηση επί της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΕΠΑΥΑΠ)**, για το σύνολο των περιοχών που σχεδιάζονται για το Λασιθί.
  - (2) Δεχόμαστε στο ακέραιο τις παρατηρήσεις που αναφέρονται στην **εισήγηση της Υπηρεσίας**, σύμφωνα με το αριθμ. πρωτ. **413937/06-12-2023** έγγραφο της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ.
  - (3) Με αυτή τη γνωμοδότηση **δηλώνουμε την αντίθεσή μας στον προτεινόμενο σχεδιασμό της περιοχής Λασιθίου, χωρίς να απορρίπτουμε το θεσμό των υπεράκτιων αιολικών πάρκων**, και απαιτούμε να συμμετέχουμε ενεργά στον σχεδιασμό για να ορίσουμε το πλήθος και τις θέσεις που δεν έρχονται σε αντίθεση με τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα ικανά αντισταθμιστικά οφέλη.
  - (4) Απαιτούμε από τους αρμόδιους φορείς της πολιτείας, **την ενεργή συμμετοχή της Περιφέρειας Κρήτης, των Δήμων και των τοπικών φορέων στους χωροταξικούς σχεδιασμούς που αφορούν την Κρήτη:** (α) στον σχεδιασμό της θαλάσσιας χωροταξίας και (β) στον σχεδιασμό του χωροταξικού των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.»
46. **Τις απόψεις των μελών της Επιτροπής.**
Μετά από διαλογική συζήτηση

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΟΜΟΦΩΝΑ

Γνωμοδοτεί αρνητικά επί της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΕΠΑΥΑΠ), για το σύνολο των περιοχών που σχεδιάζονται για το Λασιθί, σύμφωνα με τις παρατηρήσεις που αναφέρονται στην εισήγηση της Υπηρεσίας, σύμφωνα με το αριθμ. πρωτ. 413937/06-12-2023 έγγραφο της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ.

Δηλώνει την αντίθεσή της στον προτεινόμενο σχεδιασμό της περιοχής Λασιθίου, χωρίς να απορρίπτει το θεσμό των υπεράκτιων αιολικών πάρκων, **απαιτώντας την ενεργή συμμετοχή στον σχεδιασμό και τον προσδιορισμό του πλήθους και των θέσεων που δεν έρχονται σε αντίθεση με τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα ικανά αντισταθμιστικά οφέλη.**

Επίσης, απαιτεί από τους αρμόδιους φορείς της πολιτείας, **την ενεργή συμμετοχή της Περιφέρειας Κρήτης, των Δήμων και των τοπικών φορέων στους χωροταξικούς σχεδιασμούς που αφορούν την Κρήτη:** (α) στον σχεδιασμό της θαλάσσιας χωροταξίας και (β) στον σχεδιασμό του χωροταξικού των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, σύμφωνα και με όσα αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας απόφασης.

Αφού συντάχθηκε το παρόν υπογράφεται ως παρακάτω:
Ηράκλειο **08-12-2023**

**Ο Πρόεδρος της Επιτροπής
Περιβάλλοντος και Χωροταξίας**

Τα Μέλη

**Νίκος Ξυλούρης
Αντιπεριφερειάρχης Περιβάλλοντος ΠΚ**